

ΝΕΟΙ ΑΡΧΟΜΟΙ

ΑΘΗΝΑ Ι ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1941 ΑΡΙΘ. 47

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Πρόεδρος
ΕΠ. ΧΑΡΙΛΑΟΣ πρώην Υπουργός

Ἀντιπρόεδρος
Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ἀντιστράτηγος.

Ι Δ Ρ Υ Τ Α Ι

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΤΟΣ—ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ—ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ—ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΡΙΓΣΑΣ—ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ—† ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ—ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΡ. ΚΟΥΖΗΣ—Κ. ΜΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ † ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ—ΜΙΧΑΗΛ ΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΤΑΘΑΤΟΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑΙ. ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 84 — ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 84

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 5

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1941

ΕΤΟΣ 4ον

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 45

= ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633 =

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡΧ. 60

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «Η ΤΕΧΝΗ»
Πλατεία Ἀγ. Θεοδώρων Σκουλερίου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ν. Π. Ἀποστολόπουλος — Ἀλ. Ἰατρίδης — Ν. Χαρίλαος.

(Τὸ περιοδικὸν διαμεύεται ἀπέναντι τρίτων διὰ τῆς παραγγελίας αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς υπογραφῆς ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Τὸ πρῶτον μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὑπὸ Γ. Γ. Ἀθηνογένη. Φύσις, ὑπὸ Κ. Μ. Γερμάνου. Ἑλληνικαὶ ἡμερησίδες κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821, ὑπὸ Ν. Γ. Σαβάνου. Ὁ Ραγκοβῆς περὶ τοῦ Σλήμανν, ὑπὸ Ν. Π. Ἀποστολοπούλου. ΧΡΟΝΙΚΑ: ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ γεγονότα τοῦ λήξαντος μηνός. Κ. Πρασῆς. Πέτρος Ζαλοκώστας. Σχολή Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 45 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1941

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 84
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ ANATOLE FRANCE

ὑπὸ Γ. Γ. ΑΘΗΝΟΓΕΝΗ

Τὸν Anatole France ἐγνώρισα πρὸ εικοσαετίας ἐν Βερσαλλίαις, παρὰ τῷ κοινῷ φίλῳ ἱατρῷ Couchoud, τῷ καταγινομένῳ περὶ τὴν ἱστορίαν τῶν θρησκείων, καὶ τοῦ ὁποῦ ἡ σύζυγος, τὸ γένος Σεβαστοῦ, εἶναι Ἑλληνίς ἐκ Κυθωνίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Μὲ τὸν διάσημον συγγραφέα εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ συνομιλήσω κατ' ἐπανάληψιν, τὸν ἐπισκέφθην δέ, τῇ εὐγενεῖ προσκλήσει του, εἰς τὴν κομπῆν ἐν Παρισίοις κατοικίαν του Villa Said, τὴν πολυθρόνητον αὐτὴν ἔδραν τοῦ ἐπικληθέντος παρὰ τῶν συμπολιτῶν του Πάπα τῶν ἀπίστων.

Ἐκ στόματος τοῦ ἴδιου ἤκουσα ὅτι, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν διαπραγματεύσεων τῆς συνθήκης, τῶν Βερσαλλίων, ὁ Πρωθυπουργὸς Βενιζέλος τῷ ἀνεκοίνωσεν τὸν διορισμὸν του ὡς Ἀκαδημαϊκοῦ τῆς μελλούσης νὰ ἰδρυθῆ μετὰ τὴν σύναψιν τῆς εἰρήνης Ἀκαδημίας τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ ἐξῆς, ἐπὶ λέξει, μετὰ τὸ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ στιχομυθία, χαρακτηριστικὴ τῆς ἐλευθεροστομίας τοῦ πνευματώδους ἀνδρός τοῦ μὴ διακρινομένου, ὡς γνωστόν, ἐπὶ καλοκαγαθία:

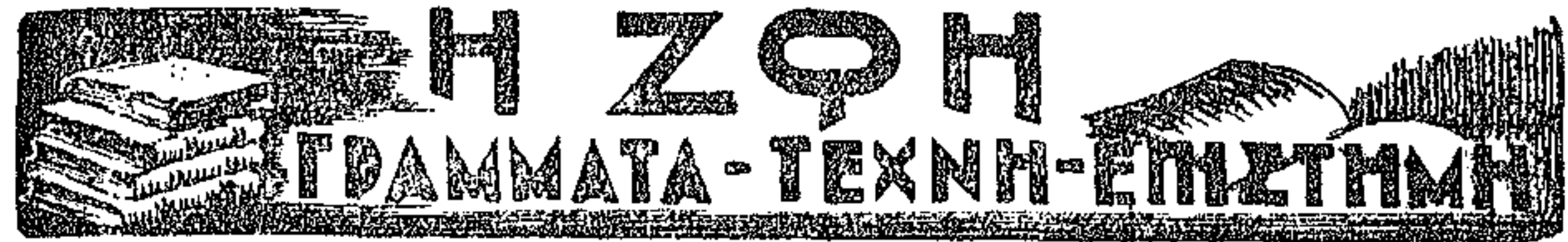
— Εἶμαι πολὺ ὑπερήφανος διότι ἀποτελῶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἀθηνῶν. Δὲν λέγω τὸ ἴδιον καὶ διὰ τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, διότι ὑπάρχουν πολλοὶ ἡλίθιοι μετὰ τῶν συναδέλφων μου!

— Εἶμαι ξένος καὶ δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ τοὺς κρίνω, παρετήρησα ἐγώ.

— Ἄλλ' εἰς ἐμὲ ἐπιτρέπεται, ἀνταπήντησεν ὁ συνομιλητής μου.

Ὡς κατόπιν ἐξηκρίβωσα, ἐπιβεβαιώνει δέ καὶ ὁ ἐκ τῶν ἀμέσων συνεργατῶν τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἐν Παρισίοις κ. Νικόλαος Πολίτης, θέλων ὁ Ἑλληὴν Πρωθυπουργὸς νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Anatole France, ἐμφανισθέντα τότε δημοσίᾳ ὑπέρμαχον τῶν δικαίων τῆς Ἑλλάδος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, πλὴν, γνωρίζων ὅτι οὗτος, λόγῳ τῶν ἄκρως ἀριστερῶν φρονημάτων του, δὲν ἐδέχετο παράσημα, ἐσκέφθη ὀρθότατα νὰ τὸν ἀνακηρύξῃ πρῶτον αὐτόν, Ἀθηναῖον Ἀκαδημαϊκόν, μετὰ τὴν δήλωσιν ὅτι, ἅμα τῷ ὀριστικῷ τερματισμῷ τοῦ πολέμου, ἐμελλε νὰ πραγματοποιηθῆ ἡ ἱδρυσις τῆς ἐδῶ Ἀκαδημίας καὶ νὰ ἐπακολουθήσῃ ὁ κανονικὸς διορισμὸς τοῦ Γαλάτου λογογράφου.

Τὸ σχέδιον τοῦτο τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἐματαίωσαν αἱ πασίγνωστοι πολιτικαὶ καὶ ἔθνικαί περιπέτειαι, καί, ὅταν βραδύτερον, ἐπὶ δικτατορίας τοῦ Στρατηγοῦ Παγκάλου, ἤνοιξε τέλος τὰς πύλας τοῦ τὸ καλλιμάρμαρον τοῦ Σίνα οἰκοδόμημα, ὃ μὲν Ἀνατολεῖ Γαλλίᾳ δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐν ζῳῇ, οὐδεὶς δ' ἐνεθυμήθη τὴν ἀπονεηθεῖσαν αὐτῷ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου τιμῆν.

Καὶ ὅμως τὸ γεγονός δὲν φέρω σήμερον εἰς τὴν δημοσιότητα δὲν εἶναι μόνον διὰ τὸν φιλέλληνα διανοούμενον τιμητικόν. Τιμῶν ἐπίσης τὸν πολιτικὸν ἄνδρα εἰς ὃν ἀνήκει ἡ πρωτοβουλία τοῦ διορισμοῦ ἐκεῖνου, κύριως δὲ τὸν Πνευματικὸν Σύνταγμα τοῦ ὁποῦ μὲλος οὕτως εἰπεῖν, πρόδρομον ἀνηγορεύθη ὃ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἡγεμονεύσας τῶν ἐν Παρισίοις φιλολογικῶν κύκλων πρίγκηψ τῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΑΘΗΝΟΓΕΝΗΣ

Φ Υ Σ Ι Σ

Στοῦ δένδρου ἐπάνω τὴν κορφή,
Ποῦ ἀέρας τὴν λυγίζει,
Τζιτζίκι τὸ τραγοῦδι τοῦ
Μυριόφωνα τονίζει.

Φθάνει ἡ κατάρα τῆς ζωῆς
Στὸ πιὸ λεπτὸ κλωνάρι
Σπουργίτης ἦταν μυρωδιὰ
Τὸν τζιτζικά νὰ πάρη.

Εἶν' ὄλη ἡ φύσις ποῦ μιλεῖ
Κι' ἡ ζέστη ποῦ ἀνασαίνει
Μ' ἓνα τραγοῦδι ὃ κόσμος ζῆ,
Μ' ἐκεῖνο καὶ πεθαίνει.

Ἄγ, ἡ σπαρακτικὴ φωνὴ
Πῶς σχίζει τὸν ἀέρα!
Δὲν τὴν ἀκού'ς αὐτὴν ἐσύ,
Φύσις, κακὴ μητέρα.

Ἦτανε μαύρη αὐτὴ ἡ στιγμή
Ποῦ σύ, κακὴ μητέρα,
Εἶπες κατάρα φοβερὴ
Στὸν κόσμον πέρα πέρα.

Καὶ σάν πως νὰ μὴ σοῦ ᾿φθανεν
Ἢ τόση σου σκληρότης,
Καὶ τῆς καρδιᾶς μας γύρεψες
Ν' αὐξήσης τὸν καῦμόν της.

Κι' εἶπες μ' ἀλληλοφάγωμα
Νὰ ζοῦν τὰ πλάσματά σου,
Ἐνα μεγάλο μακελεῖο
Ν' ἀπλώνεται μπροστά σου.

Στὸν ἄνθρωπον πονετικὴν
Τὴν σκέψιν τοῦ ᾿χεις δώσει,
Νὰ κλαίῃ τὴν ἀσπλαγχνίαν σου,
Τὴν ἀπονιά τὴν τόση.

Κ. Μ. ΓΕΡΗΝΙΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ 21

Ἱστορικὸν σημεῖωμα τοῦ κ. Ν. Γ. ΣΤΑΘΑΚΗ

Τῇ ἀδείᾳ τοῦ Δημοτικοῦ Ὑψηλάντη ἐγένετο γνωστὸν «εἰς τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων καὶ εἰς ὅλους τοὺς φιλέλληνας ἔξουσις ἢ ἀπὸ πρώτης Ἀυγούστου λαμβάνει ἀρχὴν ἡ ἐκδοσις μιᾶς ἐφημερίδος «Σάλπιγξ Ἑλληνικὴ» ὀνομαζομένη».

Ἡ προκήρυξις τῆς πρώτης ταύτης ἐφημερίδος λέγει «ὅτι τὸ ἀγωνιζόμενον γένος θέλει νὰ μανθάνῃ τὰ ἀνὰ πᾶσαν ἐπιχομίαν γινόμενα καὶ οὕτω νὰ βάλλωνται διὰ τῆς ἐφημερίδος ὅλα τὰ μέρη του εἰς συνάφειαν.»

Ἡ «Ἑλληνικὴ Σάλπιγξ» κολίτιμον νῦν τῷ ὄντι κειμήλιον τοῦ Μεγάλου ἡμῶν ἀγῶνος δέον νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ πρώτη ἐν Ἑλλάδι ἐντυπος ἐκδοθεῖσα ἐφημερίς (1). Αὕτη ἐξεδόθη τὴν 1ην Ἀυγούστου χορηγία τοῦ Δημ. Ὑψηλάντου. (2) Ἡ σύνταξις τῆς ἀνετέθη εἰς τὸν Θεόκλητον Φλωμακίδην. (3) Ἡ Σάλπιγξ ἐντυπώθη ἐν Καλάμαϊς («ἐν Καλαμάτῃ ἔχει α' τῆς ἐλευθερίας (1821) ἐκ τῆς Ἑθνικῆς Τυπογραφίας») (4) Εἰς τὸ πρῶτον φύλλον τῆς «Σάλπιγγος» δημοσιεύεται καὶ ἡ προκήρυξις τοῦ Ἀλεξ. Ὑψηλάντου (ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ης Φεβρουαρίου 1821) ἡ εἰς τὸ Γεν. Στρατόπεδον τοῦ Ἰασίου ἐκδοθεῖσα (5) «Μάχου ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος I» Εἰς τὸ Β' αὐτῆς φύλλον ἡ ἱστορικὴ αὕτη ἐφημερίς περιεῖχε μεταξὺ ἄλλων «Ἐπιστολὰς τοῦ εὐγενοῦς Κυρίου Γιακουμάκη Τουμπάκη ἀπὸ Θ' Ἰουλίου 1821 ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ἐκλήσεις πρὸς τοὺς Χειμαριώτες καὶ Λεβαδίτας.

Εἰς τὸ τελευταῖον δὲ φύλλον εὑρηται καὶ ἡ «Προειδοποίησις πρὸς τὰς Εὐρωπαϊκάς ἀλλὰς ἐκ μέρους τοῦ φιλογενοῦς στρατηγοῦ τῶν Σπαρτιατικῶν στρατευμάτων Πέτρου Μαυρομιχάλη καὶ τῆς Μεσσηνιακῆς συγκλήτου τῆς Καλαμάτας.»

(1) Περὶ τῶν Ἑλλήνων ἐφημ. ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως ἔρα : Ν. Γ. Σταθάκη «Ἑλλήνων Ἐφημερίδες, Προεπαναστατικαὶ Ἐξωτερικοῦ» εἰς «Ν. Δρόμους» τεύχ 38 σελ. 11.

(2) Τὰ τρία πρώτα φύλλα ὑπὸ σελίδ 1—12 σώζονται ἐν τῇ Βιβλ. τῆς Βουλῆς ἐκ δωρεᾶς Τιμ. Φιλήμονος. Τὰ φύλλα ταῦτα εἶναι τῆς 1—5—20 Αὐγ. 1821.

(3) Ἡ «Σάλπιγξ» θὰ ἐξεδίδετο καθ' ἡμέραν ἐξαιρέσει τῆς Κυριακῆς καὶ τῶν μεγάλων ἑορτῶν. Ἡ ἔτησις τιμὴ ὠρίζετο εἰς γρόσια 50. Ἡ ἐφημερίς αὕτη ἔμβλημα εἶχεν «Εἰς οἰωνὸς ἀριστος ἀμύνεσθαι περὶ πατρίδος».

(4) Τὰ τυπογραφικὰ αὐτῆς μηχανήματα ἐκομίσθησαν ὑπὸ τοῦ Δημ. Ὑψηλάντου ἐν Ὑδρῶ τὴν 8 Ἰαν. 1821. Ὑπῆρχεν ὅμως ἑλλειψίς εἰδικῶν τεχνιτῶν καὶ διεκομίσθησαν ἐν Τριπόλει ἐν τῷ στρατοπέδῳ μέχρις ὅτου ὃ ἐκ Κυθωνίας πρόσφυξ τυπογράφος Τόμπρας (ἐκμαθὸν τὴν τέχνην παρὰ τῷ Firmin Didot) ἐγκατέστησεν ταῦτα τελικῶς εἰς τὴν Τεχνολογίαν ἐν Καλάμαϊς ὅπου καὶ ἤρξατο ἡ ἐκδοσις τῆς ἐφημερίδος.

(5) Ὅρα Δ. Γατοπούλου «Ἀλεξ. Ὑψηλάντης, ὃ ἔθνικὸς ἦρας τοῦ 21» σελ. 34—37. Ἡ προκήρυξις αὕτη συνετάχθη ὑπὸ τοῦ Κεφάλληνος ἱατροῦ Γ. Κοζάκη Τυπάλδου ἀκολουθοῦντος τὸν Ὑψηλάντην, ὅρα ἐν ὑποσ. ἐνθ. ἀνω.

Όμοίως έγγραφόν του «ἐξ ἀπορρήτων τῆς Βουλῆς» Σταυαίου Ἀλεξάνδρου Δημάδη ἀναφερόμενον εἰς τὸν ἀπολεισμόν παρα τῆς Ἰονίου Πολιτείας τῶν Πελοποννησιακῶν ἀκτῶν.

Ὁ Φιλήμων θεωρεῖ τὴν μετέπειτα ἀποχώρησιν τοῦ Φαρμακίδου ἐκ τῆς διευθύνσεως τῆς ἐφημερίδος ὡς ὀφειλομένην εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑψηλάντου ἀσκουμένην λογοκοσίαν καὶ εἰς τὸ ὅτι ὁ Φαρμακίδης δὲν ἐδέχετο ταύτην.

Μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς «Σάλπιγγος» τὸ Τυπογραφεῖον μετεφέρθη εἰς τὴν Τρίπολιν, Ἄργος, Κόρινθον (1) ὅπου καὶ ἐν τέλει κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Δοσάμολη. Ἐλλείπει τυπογραφικῶν στοιχείων ἐν Σιεραῖ Ἑλλάδι εἶχον ἐκδοθῆ χειρόγραφοι ἐφημερίδες (2).

Μετὰ τὴν παύσιν τῆς ἐκδόσεως τῆς α'. ἐντύπου ἐν Ἑλλάδι ἐφημερίδος καὶ μετὰ βραχὴ χρονικὸν διάστημα (3) σταθμὸν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ νεοῦ Ἑλλην. τύπου ἀπετέλεσεν ἡ ἐκδοσις τῶν «Ἑλληνικῶν χρονικῶν» τὴν 1 Ἰανουαρίου 1824 ἐν Μεσολογγίῳ (4).

Ὁ Ἀλέξ. Μαυροκορδάτος εἶχεν κομίσαι ἕξ Εὐρώπης τυπογραφικὰ μηχανήματα καὶ ἐκεῖ ἐξενυκοῦντο. (5)

Ἐκδότης τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἦτο ὁ φιλέλλην Ἑλβετὸς λατρ. φιλόσοφος Ἰακ. Μάγερ (6) (μεταφραστὴς δὲ εἰς τὴν Ἑλλην. ὁ Παυλίδης ἐκ Ζαγορίου).

Ἡ «τιμὴ ἢ ἐπισημία» τῶν «Ἑλληνικῶν Χρονικῶν» ἦτο «Τάλληρα Ἰσπανικὰ ἕξ προπληρωτέα καὶ ἑξαμηνία» (7) Τὰ «Ἑλληνικὰ Χρονικά» ὄργανο τοῦ Ἀλεξ. Μαυροκορδάτου ἐξεδόθησαν μέχρι τῆς 20 Φεβρουαρίου τοῦ 1826, ὅποτε βόμβα κατέστρεψε τὸ τυπογραφεῖον. (8) Τὸ α'. φύλλον τῆς ἐφημερίδος ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1 Ἰανουαρίου 1824 περιεῖχε κυρίως εἰδήσεις περὶ τῶν ἐκ Ἄργεο ἀπὸ 20—30 Νοεμβρίου συμβάντων. Οὕτω ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐσωτ. Εἰδήσεις» παρεῖχε τὰς κάτωθι :

(1) Δι' αὐτοῦ ἐν Κορίνθῳ ἐτυπώθη τὸ Σύνταγμα τῆς Ἐπιδαύρου.

(2) Ἡ «Αἰτωλική» ἐν Μεσολογγίῳ (10 Ἀυγ. 1821) ὁ «Ἀχελῷος» (Ἀργινίου 24 Φεβρουαρίου 1822 κλπ.) Ὅρα εἰδικώτερον περὶ τῶν χειρογράφων ἐφημερίδων. Μάγερσιν Δ. «οἱ χειρόγραφοι ἐφημερίδες τοῦ 21» (ἐν Ἑλληνικῶ ἔτει» 1929 σελ. 133).

(3) Τριετής.

(4) Ὅρα Δημ. Γατοπούλου : «Τὸ Ἔπος τοῦ Μεσολογγίου. Ἡ ἐφημερίς τῶν πολιτοκρημένων» ἀλλὰ τὸ ἔπος τῆς αἰματοβαμμένης λιμνοθάλασσης τοῦ Μεσολογγίου καὶ τὸ ἱστορικὸν δράμα τῶν ἀθανάτων πολιτοκρημένων συνεδέθη καὶ μετὰ ἓνα δημοσιογραφικὸν θαῦμα τὴν τακτικὴν ἐκδοσὴν ἐπὶ 2 χρόνια καὶ πλέον μέσα εἰς τὴν κόλασιν τῆς πολιτοκρημένης πόλεως μικροσκοπικῆς ἐφημερίδος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑλληνικὰ Χρονικά» ... ὄρα εἰς «Νεολόγον Πατρῶν» 21 Ἀπριλ. 1935.

(5) Ἀπὸ τῆς 20 ὁμοῦ Ἀπριλίου τὰ «Ἑλλην. Χρονικά» ἐξετυποῦντο εἰς ἓν τῶν τσαρῶν ὑπὸ τοῦ Στανχάπ κομισθέντων τυπογραφείων ἐκ Λονδίνου.

(6) Περὶ τοῦ βίου τοῦ Μάγερ ὄρα λεπτομερῶς Χ. Εὐαγγελάτου. «Οἱ Φιλέλληνες» Ἀθήναι 1938 σελ. 25—27. Ὅμοίως καὶ μονογραφίαν περὶ Μάγερ ἐξέδωσεν ὁ Αἰμίλιος Ροτπλάτες ἐν Βασιλεῖα τῆς Ἑλβετίας (1931). «Ὁ Φιλέλλην Ἰωάννης — Ἰάκωβος Μάγερ 1798 — 1826».

(7) Παρὰ τὸν τίτλον τὰ «Ἑλληνικὰ Χρονικά» ἔφερον τὸ ρητὸν τοῦ Φραγκλίνου «τὰ πλείω ὀφέλη τοῖς πλείοσι».

(8) Ἀλλὰ καὶ ὁ συντάκτης τούτων Μάγερ ἐφονεύθη κατὰ τὴν ἐξοδον.

«Τὸ δημόσιον εἶναι ἀναμφιβόλως περίεργον νὰ πληροφορηθῆ τὴν ἀλήθειαν τῶν ἐν Ἄργεο συμβάντων ὅπου πρὸ μηνῶν εὗρισκετο τὸ σεβαστὸν βουλευτικὸν σῶμα. Ἀκούει οὖν οἱ παρασιτάται τοῦ ἔθνους τοὺς ὁποίους τοῦτο σέβεται καὶ ἀγαπᾷ καὶ οἱ νόμοι εὕρισκόμενοι εἰς παρακαταθήκην αὐτῶν ἐκινδύνευσαν μεγάλως καὶ δοκιμάζει ἀνησυχίαν καὶ φόβον, ἡ φήμη ἥτις μεγαλώνει τὰ πράγματα ἀντὶ νὰ το πληροφορήσῃ τὸ ταράττει ἔτι μαλλον αὐξάνουσα τὰς ὑποψίας του. Ἦθελε λοιπὸν ἀναγνώσει μετ' εὐχαρίστησιν εἰς τὸ πρῶτον φύλλον τῶν Χρονικῶν τὴν ἐκθεσὴν τῶν συμβάντων ἐσχάτως εἰς τὸ Ἄργος, διὸ προσφέρομεν εἰς οὕτην τὴν ἐξῆς περίληψιν γραμμάτων ἐκ Κρανιδίου τόσων ἐπισήμων ὄσων καὶ μερικῶν ἐκ τῆς ὁποίας θέλει γνωρίσει καὶ τὰς αἰτίας αἵτινες παρεκίνησαν τὸ Σεβαστὸν Βουλευτικὸν νὰ ἐκδώσῃ πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τὴν κατωτέραν προκήρῃ...»

Εἰς τὰ «Ἑλληνικὰ χρονικά» ἐδημοσιεύοντο καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐγχεῖρις Εἰδήσεις» τῶ ὄντι λίαν σπουδαῖα εἰδήσεις ἀπὸ τοῦ 1825—26 ἐν εἰδει ἡμερολογίου περὶ τῆς πολιορκίας τοῦ Μεσολογγίου. (1) Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 29 φύλλον τῶν «Ἑλληνικῶν Χρονικῶν» ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9 Ἀπριλίου 1828 δημοσιεύεται ἄρθρον διὰ τὸν θάνατον τοῦ Λόρδου Βύρωνος (2)

Ἐτέρα ἐφημερὶς ἐκδοθεῖσα δαπάναις τοῦ Λόρδου Βύρωνος (3) ἦτο καὶ ὁ «Ἑλλην. Τηλέγραφος» κυρίως πρὸς ἀνάπτυξιν φιλελληνικῆς κινήσεως. (4)

Ἡ Ὑδρα κατέστη ὁμοίως κέντρον ἐκδόσεως ἐφημερίδων κατὰ τὸν Ἀγῶνα. Ἄλλωστε καὶ τοὺς προύχοντας ἐν Ὑδρᾷ ἐπεκράτει ἡ ἀντίληξις ὅπως ἡ νῆσος ταύτη ἠγεμονεύσῃ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ταύτης ἐλευθερουμένης τὴν εἰς τὰ κοινὰ πρωτοβουλίαν ἔχει ἡ Ὑδρα (5).

Ἐν Ὑδρᾷ ἐξεδόθη ὁ «φίλος τοῦ Νόμου» ἡ «ἐφημερὶς τῆς Διοικήσεως τῆς Νήσου Ὑδρας». Αὕτη ἐξεδίδετο εἰς 500 περίπου φύλλα παρεῖχε δι' ἰκανὰς πληροφορίες περὶ τοῦ Ναυτικοῦ ἰδίας ἀγῶνος.

Τὰ ἄρθρα ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ συνετάκτου Κιάπης ὅστις παντοῖα ἐμηχανεύετο διὰ τὴν διαφύγη τὴν αὐστηρῶς ἀσκουμένην λογοκρισίαν. (6)

Εἰς τὸ φύλλον τῆς 9 Ἰουλίου 1826 τοῦ «Φίλου τοῦ Νόμου» ἐδημοσιεύθη ἐν

(1) Ὅρα «τὸ ἡμερολόγιον τῆς πολιορκίας τοῦ Μεσολογγίου 1825 — 26» (Ἐκ τῶν Ἑλλ. Χρονικῶν, τοῦ Μάγερ) ἐκδ. ὠφελ. βιβλίων 1926. Κατὰ τὸ 1824 ἐξεδόθησαν φύλλα τῶν «Ἑλλ. Χρονικῶν» ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 1—106 τὸ 1825 ἀπὸ 1—105. Καὶ τέλος τὸ 1826 ἀπὸ 1—15 (τῆς 20 Φεβρ. 1826 ὅποτε ἐκ τῶν βομβῶν κατεστράφη τὸ τυπογραφεῖον). Ὅρα Εὐαγγελάτου ὁρ. cit. σελ. 33.

(2) Ὅρα καὶ ἐν S. C. Atchley «Βίος καὶ δράσις τοῦ Βύρωνος ἐν Ἑλλάδι» Ἀθήναι 1919 σελ. 102—103.

(3) Αὕτη ἐξεδίδετο ὑπὸ τοῦ Συνταγματάρχου Στάνχωπ. Καὶ εἰς τὰ «Ἑλλ. Χρονικά» εἶχε δώσει χρήματα ὁ Βύρων, καίτοι γενικῶς ἐφρόνει ὅτι δὲν ἦτο ἀκόμη καιρὸς διὰ τοὺς Ἑλληνας νὰ διαβάσῃ ἐφημερίδας πισσεύων ὡς λέγει ὁ Atchley ὅτι ἦσαν προτιμώτερα δι' αὐτοὺς τὰ ὄπλα πυροβόλα καὶ χρήματα. Ὁ Στάνχωπ ὁμοῦ ἠθέλε νὰ ἐκπολιτίσῃ τὴν Ἑλλάδα διὰ τῆς δημιουργίας ἐλευθέρου τύπου «Ὅρα Atchley ὁρ. cit. σελ. 111 ὅπου α.

(4) Ἐξεδόθη τὴν 20 Μαρτίου 1824. Μόνον ἕξ ἀριθμοὶ φύλλον τοῦ «Ἑλλ. Τηλεγράφου» ἐξεδόθησαν ὄρα Εὐαγγελάτου ὁρ. cit. σελ. 34.

(5) Κύριον ὄργανον τῶν τοιούτων ἀντιλήψεων τῶν ἐν Ὑδρᾷ κρατούντων ἦτο ἡ «Ἀνεξάρτητος ἐφημερὶς τῆς Ἑλλάδος» (1827—28) ἐν Ὑδρᾷ καὶ κατόπιν ἐν Αἰγίνῃ.

(6) Αὕτη ἔπαυσεν νὰ ἐκδίδηται τὴν 29 Μαΐου 1827. Ἐν Ὑδρᾷ ὁμοίως ἐξεδόθη καὶ ἡ γαλλόφωνος «L' Abeille Grecque» («Feuille periodique hebdomadaire»).

μεταφράσει και η γνωστή θαυμασία και έξοχος συγκινητική επιστολή του συντάκτη των «Χρονικών» Μάγερ σταλείσα πρό της εξέδου. Η επιστολή αυτή δημοσιεύθη τό πρώτον εις την εν Παρισίοις εκδομένην τότε εφημερίδα «Calignani s' Messenger» (1) «Η επιστολή ούτη ορθώς χαρακτηρίζεται ως επίλογος του ημερολογίου της πολιτορκίας του Μεσολογγίου. Περαιούται δὲ αὐτὴ οὕτω. «Ἡ τελευταία μας ὥρα ἤγγικεν... Ἐγὼ δὲ καυχῶμαι διότι ἐντὸς ὀλίγου τὸ αἷμα ἐνὸς Ἑλβετοῦ, ἐνὸς ἀπογόνου τοῦ Γουλιέλμου Τέλλου μέλει νὰ συμμιχθῆ μετὰ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων τῆς Ἑλλάδος». (2)

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 34 φύλλον τῆς εφημερίδος ταύτης τῆς Παρασκευῆς 11 Ἰουλίου 1824 ὑπάρχει ἐνδιαφέρουσα προκήρυξις τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως τῆς Ἑλλάδος (Ἐκτελεστικοῦ Σώματος) πρὸς τοὺς «Ναύαρχους, Καπετανέους καὶ Ναύτας τοῦ Ἑλλην. Στόλου».

«Ἡ Διοίκησις καὶ τὸ Ἔθνος ὄλο ἐχάρη διὰ τὰς νέας νίκας σας ἐνθουσιασθῆ εις τὰς ἐκαρτείας του κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐδόξασε κοινῶς τὸν Ὑψιστον ὅστις ὑπερασπίζεται τὴν Πατρίδα καὶ τὴν Χριστιανοσύνην. Ὁ ἐνθουσιασμοῦ καὶ δυνάμει σας ἐπρομήνυαν εἰς ὅλον τὸ Ἔθνος αὐτὰ τὰ κατορθώματα ἔλπίζει ἔχοντες τὴν οὐκ ἐπιθυμίαν νὰ κατορθώσετε μεγαλύτερα καὶ ἐνδοξότερα εἰς ἐπαινον ἰδιοκόν σας καὶ δόξαν τῆς πατρίδος. Ἡ διοίκησις διὰ νὰ συνεργήσῃ καὶ νὰ βυστάξῃ τὸν ἐνθουσιασμόν σας ἐκφώνησεν καὶ ἀσφάλισε τὰ νησιά Ὑδρας καὶ Πέτραις με δυνάμει στρατιωτικῆν ἰσχυρῆν. Ὅθεν ἡ γεναιότης σας καὶ ὄλοι κοινῶς οἱ ἄνδρες οὐκ ἔστιν ἡμῶν μὴ δὲν πρέπει νὰ φροντίζετε εἰμὴ τὸν ἀφανισμόν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Μάθετε οὖν τὸ ἔθνος κρημάτων ἐφάτος εἰς τὴν ἀδρεϊαν σας βεβαιωθῆτε οἱ ἡμόνοιά σας θέλει τὸ διασῶσι. Διὰ τὸν Θεόν! Διὰ τὴν πατρίδα! Μὴν τύχη διὰ μὴ κατὰ πράγματα καὶ ψυχρανθῆ ὁ ἐνθουσιασμός σας ἢ διαλυθῆ ἡ δυνάμειά σας. Τοῦτο εἶναι τὸ πλέον θανατηφόρον δι' ἡμᾶς οὐτὸ ἐπιθυμεῖ καὶ ὁ ἐχθρός μας!»

Ἡ πλέον ἀναντιρροῦτως ἀνεξάρτητος ἑφημερίς ὑπῆρξεν ἡ «Ἐφημερίς τῶν Ἀθηνῶν» τοῦ Γεωργίου Ψύλλα. Ταύτης ἐξεδόθησαν 37 περίπου φύλλα (20 Αὐγ. 1824—16 Ἀπριλ. 1827)

Εἰς τὰς εφημερίδας ταύτας δὲ θὰ κατατάξωμεν καὶ ἑτέραν ἐπίσημον ὅμως τοῦ κράτους (3) ἧς διάδοχος ὑπῆρξεν καὶ ἡ νῦν ἐκδομένη «Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως». Αὕτη ἦτο ἡ «Γεν. Ἐφημερίς τῆς Ἑλλάδος» ἐκδοθεῖσα ἐν Ναυκλίῳ τὴν 7 Ὀκτ. 1825 μετὰ τὸν τῆς συντάκτην τὸν Θ. Φαρμακίδην εἶνα δὲ τὸν Γ. Χουσίδην ἀπὸ τοῦ 1827.

Δὲν ὑπῆρξαν βεβαίως αὐταὶ καὶ μόναι αἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι κατὰ τὸν Ἰερόν αὐτῆς Ἀγῶνα Ἐφημερίδες. Ὑπῆρξαν ὅμως αἱ σημαντικώτεραι.

Δηλοῦν δὲ περιττῶς ἅπασαι ὅτι ὁ ὑπὲρ πάντων ἐθνικὸς ἀγὼν τῶν Ἑλλήνων τοῦ 21 δὲν διέξήθη μόνον εἰς τὸ πεδῖον τῶν μαχῶν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πνευματικόν, ἐξ ἴσου δὲ τετιμημένον καὶ αὐτὸ. Τὰ ἠρωϊκὰ κατορθώματα τῶν «καπετανέων» αἱ θυσίαι ὄλων τῶν ἀγωνιζομένων Ἑλλήνων ἐξήτουν τὸν ὕμνητῶν. Καὶ αἱ ἑλληνικαὶ εφημερίδες τῆς τότε Ἑλλάδος παρ' ὅλα τὰ γλίσχα μέσα τῶν ἐπὶ τὴν καθῆκον των Δείγμα καὶ τὰ «Ἑλληνικὰ Χρονικά» τοῦ Μεσολογγίου. Ἡ μετὰ ταῦτα ἐλευθέρη Ἑλλάς πολλὰ ἀφείλει εἰς τὸν τότε διαρκούσης τῆς Ἐπαναστάσεως, τύπον.

ΝΙΚ. Γ. ΣΤΑΘΑΚΗΣ

(1) ἀφ. 8496.

(2) Ὅρα Ν. Γ. Σταθάκη «Τὸ ἠρωϊκὸν Μεσολόγγι» εἰς «Ἑλλην. Ἐπιθεώρησιν». Μάιος 1938 σελ. 118.

(3) Βῦτη μετονομάσθη βραδύτερον εἰς «Ἐθνικὴν» καὶ μετεφέρθη τῷ 1833 εἰς Ἀθήνας.

Ο ΡΑΓΚΑΒΗΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΛΗΜΑΝΝ

Ὑπὸ Ν. Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Μόνον εἰς μίαν ζωὴν τόσοσ περιπετειώδη ὅπως ὁ βίος τοῦ Σλήμανν, ἦτο δυνατόν νὰ περιληφθῆ σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ συνοικέσιον, τὴν πλοκὴν τοῦ ὁποῦλου δυσκόλως ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ σχηματίσῃ ἡ φαντασία δεδοκιμασμένου μυθιστοριογράφου,

Καὶ ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ πλοκὴ εἶναι πραγματικὴ.

Ὁ ἔρωσ τοῦ Σλήμανν πρὸς τὴν Μυκηναϊκὴν Ἑλλάδα, τὸν ἤγαγεν εἰς τὸ νὰ ἀναζητήσῃ ζωσαν ἐνσάρκωσιν αὐτῆς ἐν τῷ προσώπῳ ὡραίας καὶ σευνης Ἑλληνίδος.

Ὁ Ραγκαβῆς περὶ τοῦ συνοικεσίου γράφει ἀρκετά, ἄλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν ἱστορικὴν ἀκρίβειαν πλήρη περικλεῖται τὸ κείμενον τοῦ κ. Λοῦντβιχ (1). Πάντως τὸ συνοικέσιον δέον νὰ θεωρεῖται ὡς ἓνα εἶδος συμπληρώσεως τῆς προπαρασκευῆς τοῦ Σλήμανν πρὸς τὴν ἐξόρμησιν. Διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ὁδὸν τὴν ὁποῖαν ἀπὸ τοῦ ὄγδδου ἔτους τῆς ἡλικίας του ἐχάραξεν διὰ τὸν ἑαυτὸν του, τοῦ ἐχρειάζετο οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία. Διὰ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων τὴν ἀπέκτησεν.

Τοῦ ἐχρειάζοντο γνώσεις. Διὰ τῆς θελήσεως του ἀπέκτησεν ὅσας ἠδύνατο. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ κενὰ τὰ ἀνεπλήρωνεν ἢ ἀσφαλῆς του διαίσθησις. Δὲν ὑπελείπετο παρὰ ἡ πολύτιμος σύντροφος διὰ νὰ συμπληρωθῇ ἡ προπαρασκευὴ καὶ νὰ δώσῃ ὁ Σλήμανν πρὸς τὸν ἑαυτὸν τὸ σύνθημα τῆς ἐξορμήσεως.

Ὅτε ὁ Ραγκαβῆς ἐγνώρισεν τὴν Σοφίαν Σλήμανν — μετὰ τὰς ἐπιτυχίας τῆς Τρωάδος καὶ πρὸ τῶν ἐν Μυκῆναις ἀνασκαφῶν — ἐσημείωσεν εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του ἐγκώμια διὰ τὸ φυσικόν της κάλλος, ἀλλὰ καὶ τὰ πνευματικὰ δῶρα αὐτῆς: «ἀπὸ τοῦ γάμου της ἰδιαιτέραν σπουδὴν

(1) Τὰ γραφόμενα ὑπὸ τοῦ κ. Λοῦντβιχ τοῦ τὰ διηγήθη ἡ Σοφία Σλήμανν. Ὡς κύριον συντελεστὴν τοῦ συνοικεσίου δέον νὰ θεωρήσωμεν τὸν Θεόκλητον Βίμπον σπουδάσαντα ἐν τῇ Θεολογικῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Πετροποπόλεως.

Ὁ ἐπιφανὴς οὗτος θεολόγος ἐν ἔτει 1860 ἐγένετο καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὸ 1866 κατατάχθη εἰς τὸν κλῆρον, τὸ 1869 ἐγένετο ἀρχιεπίσκοπος Μαντινείας. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1903.

Ὅστις ὅτε ἐσπούδαζεν ἐν Πετροποπόλει ἐδίδασκεν εἰς τὸν Σλήμανν τὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν, καθ' ἣν περίπου ἐποχὴν τὰ ὡραιότερα καὶ τὰ πλέον ἀσύλληπτα τῶν ὄνειρων ἤρχισαν νὰ γίνωνται ζωηρότερα εἰς τὴν μεγάλην ὄσον καὶ ἰδιόρρυθμον διάνοιαν τοῦ Σλήμανν.

Ὁ Σλήμανν ἦτο εἴπορος οἰκογενειάρχης καὶ πατὴρ τριῶν τέκνων. Τὸ ἐπάγγελμα του ἦτο ἔμπορος. Καὶ ὁ ἔμπορος αὐτὸς ὠνειροπόλει νὰ στραφῆ πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ ἀγκαθιστάμενος ἐν Ἑλλάδι, νὰ ἀποδείξῃ πρὸς τὸ σύμπαν ὅτι σφάλει ἡ ἐπιστήμη ἀμφισβητοῦσα τὴν ἱστορικὴν ἀκρίβειαν τῶν ἀφηγήσεων τοῦ Ὀμήρου.

Ὁνειροπόλημα δηλαδὴ ὑπὸ τὴν ἀπίδρασιν τοῦ ὁποῦλου δύο τινὰ ἦτο δυνατόν νὰ συμβοῦν: Νὰ καταλήξῃ ὁ Σλήμανν ἢ εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἰατρῶν ὡς παράφρων, ἢ εἰς τὴν αἰωνόβιον δόξαν ὡς μεγαλοφυής.

Τὸ 1859 ὁ Σλήμανν ἐπισκέπτεται τὴν Ἑλλάδα. Ἐπαναβλέπει τὸν Βίμπον

» ἐποίησατο τοῦ Ὁμήρου, καὶ γνωρίζει αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς πλείστους
 » τῶν φιλολόγων, ἀριστα προσέτι καὶ ἐξ ἰδίας μελέτης, ἐκμαθοῦσα τὰς
 » ἐπισημοτέρας τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, ὥστε καὶ ἀγγλιστὶ ὠμίλη-
 » σεν πρὸ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Λονδίνου περὶ τῶν ἐν Ἰλίῳ ἀνασκα-
 » φῶν, εἰς ἃς καὶ αὕτη, μετὰ τὸν γάμον τῆς, εἶχεν παραστῆ καὶ
 » συμπράξει».

Εἰς τὴν σελίδα 556 τῶν Ἀπομνημονευμάτων ὁ Ραγκαβῆς ἀναφέ-
 ρων τὸν θάνατον τοῦ Σλήμανν ἐν ἔτει 1890.

« Ὁ διάσημος ἀνιχνευτὴς τοῦ Ἰλίου, τῶν Μυκηνῶν καὶ τῆς Τι-
 » ρυνθος, ὁ ἀκάματος ἀρχαιοδίφης Σλήμανν, ὑποστὰς ἐν Ἀλλῆ ἐγγεί-
 » ρησιν εἰς τὸ ὄτα ἀπεβίωσεν ἐν Νεαπόλει, ἐν ᾧ ἐπανείρχετο εἰς
 » τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν 23ην Δεκεμβρίου 1890 ἐκηδεύθη, καθ' ἣν ὁ
 » ἴδιος εἶχεν ἐκφράση ἐπιθυμίαν, εἰς τὸ ἐλληνικὸν Νεκροταφεῖον. Εἰς

καὶ γνωρίζει συγγενεῖς του τινὰς, ἐν οἷς καὶ τὴν ἀδελφὴν του Κυρίαν Λαμπρίδη.
 Τὸ 1869 ὁ Σλήμανν διαλθὼν ἀντιῶθεν διὰ τὴν μεταβῆ εἰς Τροίαν, εὗρεται τὸν Βίμ-
 πον, ἐπισκοποῦν πλῆον

Εἶτα μεταβὰς εἰς Παρισίους βλέπει ὅτι μείραιως ἀγεται πρὸς διαζύγιον.
 Ἡ Ρωσὶς σύζυγός του ἀρνᾶται νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τότε γράφει ἐκ Παρισίων πρὸς τὸν Βίμπον καὶ ζητεῖ νὰ τῷ εὕρῃ ὁ Βίμπος
 ὡς σύζυγον μίαν νέαν ποῦ νὰ ἔχη τὰ πνευματικὰ χαρίσματα τῆς νυμφευμένης
 ἀδελφῆς τοῦ Βίμπου, ἥτις φαίνεται ἦτο πολὺ μορφωμένη.

Ὁ Βίμπος σκέπτεται τὴν Σοφίαν Καστριώτου, κόρην τῆς ἐξαδέλφης του,
 ἀλλὰ ἐπεμψεν πρὸς τὸν Σλήμανν καὶ ἄλλας φωτογραφίας μορφωμένων νεανί-
 δων. Ὁ Σλήμανν ἀμέσως ἐπροτίμησεν τὴν Σοφίαν. Ἐδῶσαν δὲ πρὸς τὴν πρῶην
 σύζυγόν του γενναίαν ἀποζημίωσιν μὴ παύσας νὰ ἔχη ἐφ' ὄρου ζωῆς ἐνδιαφέρον
 διὰ τὰ τέκνα ποῦ ἀπέκτησεν ἐξ αὐτῆς, ἅτινα εἰς τὴν διαθήκην του κατέλαβον θέ-
 σιν ἴσῃν πρὸς τὰ ἐκ τοῦ δευτέρου γάμου τέκνα.

Ὁ γάμος ἐγένετο ἐν Ἀθήναις τὸ 1869. Ἡ νέα ἦτο 17 ἔτων καὶ 47 ὁ Σλή-
 μανν. Ἡ νέα ἦτο διπλωματούχος τοῦ Ἀρσακέου. Διὰ τὴν ἀνωτέραν τῆς μόρ-
 φωσιν τῆς προσέλαβεν ἐπιφανεῖς καθηγητάς. Τὸν Κουμανούδην, τὸν Κυριακὸν
 Μυλωνᾶν. Τὸν Ρουσόπουλον διὰ τὴν Ἀρχαιολογίαν. Ἐπίσης καθηγητάς γλωσσῶν
 καὶ πιάνου. Τὰ μόνα ποῦ παρακάλεσεν αὕτη ταχέως νὰ σταματήσουν ἦσαν τὰ
 λατινικὰ καὶ τὸ πιάνον.

Ἡ πρὸς τὴν ἀξίαν σύζυγόν του στοργὴ ὑπῆρξεν ἀπεριόριστος. Αἱ κατὰ
 τὰς ἐξ Ἀθηνῶν ἀπουσίαις του, πρὸς αὐτὴν ἐπιστολαὶ ἤρχιζαν μετὰ τὴν τρυφερό-
 τητά ἐνίοτε καὶ μετὰ τὸ πείραγμα. Ἀρχικῶς τὰ γράμματα αὐτὰ ἐγράφοντο εἰς
 τὴν λεγομένην καθαρῆουσαν ἐλληνικὴν. Ἀλλὰ ὅσον τὰ ἔτη ἐπροχώρουν, ὁ
 Σλήμανν εἶχεν ἀφοσιωθῆ εἰς τὴν ἀρχαίαν.

Καὶ ὑπάρχουν ἀπιστολαὶ ὧν τὸ κείμενον ἀρχεται οὕτω : «Σλήμανν Σοφιδίω
 γαμετῶν ἀρίστη». Ἡ ὄντως ἀρίστη αὕτη τῶν συζύγων εἶχεν τὴν τιμὴν νὰ φορέσῃ
 τὸν «θησαυρὸν τοῦ Πριάμου». Ἡ σχετικὴ φωτογραφία τὴν παρουσιάζει νέαν
 ὄρῃαν μετὰ ἓνα πρόσωπον σεμνὸν τὸ ὄμοιον ὅμοιος τείνουν νὰ ἐξαφανίσουν τὰ
 βαρῦτητα κοσμημάτων, ἦτοι τὰ μακρὰ ἐνώτια, τὸ πλατὺ ἐπὶ τοῦ μετώπου διάδημα
 καὶ τὸ μετὰ πολλὰς σειρὰς χρυσοῦν ψήφων περιδέριον. Ἀφ' ἧς ἡ Σοφία Σλήμανν
 ἔτυχεν αὐτῆς τῆς τιμῆς, ὁ σύζυγός τῆς τῆς ἀπηγόρευσε νὰ φορέσῃ ἄλλα κοσμη-
 ματα. Ὅταν δὲ ὁ θησαυρὸς τοῦ Πριάμου ἐστάλη εἰς Βερολίνον ὁ Σλήμανν ἐ-
 κράτησεν ἐξ αὐτοῦ διὰ τὴν σύζυγόν του σειρὰς τινὰς ἀπὸ τὸ περιδέριον καὶ δύο
 ἐνώτια πολὺ μικρὰ. Μόνον αὐτὰ ἐδικαιοῦτο νὰ φορῆ ὡς κοσμημάτων. καθ' ὅλα τὰ
 ἔτη τῆς μετὰ τοῦ Σλήμανν συμβιώσεώς τῆς ὡς καὶ ἓνα χρυσοῦν ὄρολόγιον μετὰ
 χρυσοῦν σακταὶ καὶ τὸ μονόγραμμά τῆς. Τοῦτο ἔπρεπεν νὰ εἶναι ἀπαράλλακτον
 μετὰ τὸ ὄρολόγιον τοῦ Σλήμανν, ἀν' ἐξαίρεσώμεν ὅτι ἦτο κατὰ τι μικρότερον. Ἡ
 ἀληθὴς Ἑλληνὶς πολὺ πρὸ τοῦ θανάτου τῆς τὰ τρώϊκά τῆς κοσμημάτων, τὰ ἐδώρι-
 σεν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον.

» τὴν νεκρώσιμον οἶκον ἐπὶ τῆς τελετῆς παρευρέθησαν ὁ Βασιλεὺς (1)
 » καὶ ὁ Διάδοχος, ἀπήγγειλεν δ' ἐξαιρετὸν ἐπικήδειον λόγον ὁ Γερμα-
 » νὸς Ἰερεὺς γερμανιστὶ, ἄλλον δὲ ἐνθουσιώδη καὶ εὐγλωτον ἀγγλιστὶ
 » ὁ πρέσβυς τῆς Ἀμερικῆς κ. Σνδούδεν καὶ τινὰς συγκεκινημένους λέ-
 » ξεις εἶπεν, ἐπίσης Γερμανιστὶ ὁ κ. Dörfeld διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθῆ-
 » ναις Γερμανικῆς Σχολῆς. Ἡ νεκρικὴ πομπὴ ἦν μεγαλοπρεπεστάτη.
 » Τοῦ φερέτρου προηγούντο 25 μέγιστοι στέφανοι ὧν ἓνα εἶχεν πέμψη
 » ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, ἄλλον ἡ Αὐτοκράτειρα μήτηρ, εἶποντο
 » πάντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν κατὰ χιλιάδας καὶ πάντες
 » ἐξίσταντο ὅτι ἐπίσημοι στρατιωτικαὶ τιμαὶ δὲν ἀπεδίδοντο εἰς τὸν
 » ἔξοχον νεκρὸν, διότι ἐν ᾧ προεπέμπετο ὑπὸ πλείστων ξένων παρα-
 » σήμων ἅτινα τῷ εἶχον ἀπονεμηθῆ διὰ τὰς ἐκτάκτους αὐτοῦ ὑπηρε-
 » σίας εἰς τὴν ἐλληνικὴν ἀρχαιολογίαν οὐδεμία ἐλληνικὴ Κυβέρνησις
 » εἶχεν εὕρη καιρὸν νὰ ἐνθυμηθῆ νὰ τῷ ἀπονείμῃ τὸ Ἑλληνικόν, ὃ θὰ
 » ἐτίματο μᾶλλον εἰς τὸ στήθος του ἢ ὅτι θὰ τὸν ἐτίμα Ἐν τῷ Νεκρο-
 » ταφεῖῳ δὲ ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ τάφου του ὁ Ἐφορος τῶν ἀρχαιοτή-
 » των κ. Καββαδίας, καὶ μετ' αὐτὸν ἀγγλιστὶ ὁ Διευθυντῆς τῆς Ἀμε-
 » ρικανικῆς Σχολῆς κ. Οὐαλδστεῖν καὶ τελευταῖος ἀνέγνω καὶ ἐγὼ
 » τελευταῖον ἀσπασμὸν τῷ νεκρῷ ἐν ἐξαμέτροις. Εἰς δὲ τὴν ἐν Βου-
 » κουρεστίῳ ἐκδιδομένην Ἑλληνικὴν ἐφημερίδα «Πατρίδα» ἀναγνοῦς,
 » μετατυπωθὲν ἄρθρον τι συκοφαντοῦν τὸν νεκρὸν ἔγραψα ἀναίρεσιν
 » ἀρυόμενος, ἐκ τῶν βεβαίων γνώσεων, ἃς εἶχον περὶ αὐτοῦ».

(1) Ὁ Σλήμανν ἀπεβίωσεν τὴν 14 Δεκεμβρίου (π. ἡμερ.) 1890 ἐν Νεαπόλει
 τῆς Ἰταλίας. Ἐκηδεύθη ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Δεκεμβρίου. Ἦτο πρώτη φορὰ καθ'
 ἣν ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος μετέβη εἰς κηδεῖαν ἰδιώτου. Ἰδιοχείρως δὲ κατέθεσεν
 τὸν στέφανον ἐπὶ τοῦ νεκροῦ. Ἡ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς θρησκείας τῶν διαμαρ-
 τυρομένων νεκρώσιμος ἀκολουθία ἐγένετο ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Ἰλίου Με-
 λάθρου. Κληρικαὶ ἦσαν μόνον δύο ὁ διαμαρτυρούμενος Ἰερεὺς Πάτερσον (ὃν ἀ-
 ναφέρει ἀνωτέρω ὁ Ραγκαβῆς) ὅστις ἀνῆκεν εἰς τὸ ἐν τοῖς ἀνακτόροις βασιλι-
 κὸν παρακλήσιον καὶ ὁ Βίμπος ἀναγνώσας ἀπλῶς μίαν ἐσχῆν. Ἡ χορωδία ἀπε-
 τελεῖτο ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν τοῦ παρεκκλησίου τῶν ἀνακτόρων. Ὁ Βίμπος
 ἀπέφυγεν τὰ ἄμφια καὶ μελανοφορῶν ἠκολούθησεν ὅλην τὴν κηδεῖαν παρὰ τὸ
 πλευρὸν τοῦ προτεστάντου ἱερέως. Ὁ λόγος τοῦ Dörfeld ἦτο ἰδιαιτέρως συγ-
 κλητικὸς καὶ πλήρης τοῦ αἰσθήματος ἀτομικῆς πρὸς τὸν Σλήμανν εὐγνωμο-
 σύνης.

Σημειωταῖον ὅτι ὁ Βασιλεὺς κατὰ τὴν κηδεῖαν ἐφαίνετο ὡς νὰ λέγῃ ὅτι
 δὲν εὐθύνεται διὰ τὰ συμβάνια ἐν σχέσει μετὰ τὸ παράσημον. Ὁ ὑπουργὸς τῶν
 ἐξωτερικῶν Λεωνίδας Δεληγιάννης ἠθέλησεν νὰ καταθέσῃ τῷ νεκρῷ ἀνώτερον
 παράσημον Ἀλλ' ὁ πρωθυπουργὸς Δεληγιάννης ἀπεκρίθη ὅτι δὲν προλαμβάνει
 νὰ γίνῃ ἡ ἐκδοσις τῶν διαταγμάτων ποῦ ἀπητοῦντο διὰ τὴν φθάσῃ ἀπ' εὐθείας
 ἀπὸ τὸν ἀργυροῦν τοῦ σωτήρος, εἰς ἀνώτερον παράσημον ὁ νεκρὸς. Συγκατε-
 τέθη εἰς τὸ νὰ δοθῆ ὁ ἀργυροῦς τοῦ Σωτήρος ὃν ἠρνήθη ἡ οἰκογένεια.

Ἀφ' ἑτέρου ὁ Βασιλεὺς δὲν ἠθέλησεν νὰ λάβῃ πρωτοβουλίαν καίτοι συνε-
 πάθη τὸν Σλήμανν καὶ σύνηθες ἦτο νὰ τὸν εἰδοποιῆ δι' ἀγγελιοφόρου ὅτι θὰ τὸν
 ἐπισκεφθῆ τὸ ἀπόγευμα. Ἐνίοτε μάλιστα ὁ Βασιλεὺς ὠδήγη εἰς τὸ Ἰλίου Μελά-
 θρον καὶ συγγενεῖς του παρεπιδημοῦντας ἐν Ἀθήναις.

Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος ὅπερ ἱσταται ὀπισθεν τοῦ ναοῦ τοῦ πρώτου ἀθηναϊκοῦ
 νεκροταφείου, ἔχει ἀνεγερθῆ ὁ τάφος τοῦ Σλήμανν ἔχων τύπον θησαυροῦ κλασι-
 κῆς ἀποχρῆς. Ἀρχιτέκτων τοῦ τάφου ἦτο ὁ Τσίλλερ καὶ γλύπτῆς ὁ Παπαγιάννης.
 Ὁ Σλήμανν κάποτε ἐπιστρέψας ἀπὸ τὸν Ἰππευτικὸν του περίπατον εἰσηλθεν εἰς
 τὴν τραπεζαρίαν τοῦ Ἰλίου Μελάθρου ἐνθουσιασμένος καὶ λέγων: «Εἰμαι εὐτυχῆς
 διότι ἠγόρασα τάφον εἰς ὄρῃαν θάσιν. Φαίνεται ἡ Ἀκρόπολις, φαίνεται τὸ κῶμα
 τῆς θαλάσσης.» Ἡ ἀνάγερσις τοῦ μνημείου ἐγένετο μετὰ τὸν θάνατόν του. Ἀλ-
 λά τὸ σχέδιον Τσίλλερ φέρον χρονολογίαν 1885 ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Σλήμανν.

Τὰ ἀνωτέρω περὶ θανάτου τοῦ Σλήμανν γραφόμενα ὑπὸ τοῦ Ραγκαβῆ εἶναι ἐκ τῶν τελευταίων σελίδων τῶν Ἀπομνημονευμάτων. Μετ' οὗ πολὺ ἀπεβίωσεν καὶ ὁ Ραγκαβῆς οὗτινος τὸ κύκνειον ᾄσμα ἦτο μία ἐπὶ τῆς φωτογραφίας τοῦ ἔμμετρος ἄλλο καὶ σχεδὸν δυσανάγνωστος ἀφιερῶσις ἦν θνήσκων προσέφερεν πρὸς τὴν κυρίαν Σλήμανν.

Ἄμα τῷ θανάτῳ τοῦ Σλήμανν ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Γουλιέλμος ὁ δεῦτερος, μαθὼν ὅτι ὁ Σλήμανν ἀπεβίωσεν ἐν Νεαπόλει καὶ ὑποθέτων ὅτι ἡ Κυρία Σλήμανν εἶναι ἐκεῖ, ἔστειλεν εἰς τὴν Νεάπολιν τὸ τηλεγράφημά του ἔχων οὕτω :

«Κυρία Σλήμαν. Νεάπολιν. Ἀνάκτορα. Βερολῖνον. Τὰ εἰλικρινέστατά μου συλλυπητήρια διὰ τὴν βαρυτάτην σας ἀπώλειαν. Εἶθε ἡ γενικὴ συμμετοχὴ εἰς τὸν πόνον σας ὡς καὶ ὁ θαυμασμός καὶ ἡ εὐλάβεια ὅλου τοῦ κόσμου νὰ συντελέσουν κατὰ τι ὡς παρηγορία διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ μακαρίτου συζύγου σας ὁ ὁποῖος ὡς ἐρευνητὴς καὶ ὡς ἄνθρωπος ἔχει ἐξασφαλίσει τὴν φήμην του εἰς τὴν σύγχρονον καὶ εἰς τὰς μελλούσας γενεάς. Γουλιέλμος.»

Ἡ Νεάπολις διεβίβασεν πρὸς τὰς Ἀθήνας τὸ τηλεγράφημα τοῦ Κιάιζερ, ἡ μήτηρ τοῦ ὁποῖου—ἡ χήρα τοῦ Αὐτοκράτορος Φρειδερίκου ἦτο προσωπικὴ φίλη τοῦ Σλήμανν.

Εἰς τὴν σωρείαν τῶν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Σλήμανν τηλεγραφημάτων παρατηρῶ ἑλληνιστὶ συντεταγμένον τὸ τηλεγράφημα τοῦ ἑλληνομαθοῦς λογίου καὶ ἐπ' ἀδελφῆ γαμβροῦ τοῦ Κιάιζερ, διαδόχου τότε τοῦ δουκικοῦ θρόνου τῆς Σαξωνικῆς Μαϊνίγγης.

Τὸ τηλεγράφημα ἔχει ὡς ἐξῆς : «Κυρία Σλήμανν Ἀθήνας Μετὰ βαθείας θλίψεως καὶ συγκινήσεως μανθάνω τὸν θάνατον τὸν τόσον πρόωρον τοῦ προσφιλοῦς ὑμῶν συζύγου. Σὰς ἐκφράζω τὰ ἐγ' ἄρδια συλλυπητήριά μου ἐπὶ τῷ ἀκαισῷ τούτῳ συμβάντι. Βερνάρδος»

Αἱ ἀνωτέρω τιμητικαὶ ἐκδηλώσεις δὲν πρέπει νὰ μᾶς παρασύρουν εἰς τὸ νὰ λησμονήσωμεν τὸ παράπονον τοῦ Σλήμανν, ὅτι ἄλλοι λαοὶ τὸν ἐτίμησαν περισσότερο ἀπὸ ὅσον τὸν ἐτίμησεν ἡ Γερμανία. Παράπονον ὅπερ δὲν ἐστρέφετο κατὰ τοῦ γερμανικοῦ κράτους (1) οὔτε κατὰ τῆς γερμανικῆς κοινῆς γνώμης, ἀλλὰ παράπονον ὅπερ ἀφεῶρα τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν Γερμανῶν φιλολόγων. Οὗτοι ἐθορυβήθησαν ἐκ τῶν ἐπιτυχιῶν τοῦ Σλήμανν μὴ βαθίσαντος ἐπὶ τῆς πεπατημένης.

Εἰς τὸ ἀρχεῖον του παρατηρῶ μίαν μικρὰν ταινίαν μὲ χρυσοῦν ἐπιγραφὴν : «Ἀπὸ τὸ Ἀρχαιολογικὸν συνέδριον Καλσρούης». Ἦτο ταινία στεφάνου ποῦ τοῦ ἐδόθη εἰς τὸ συνέδριον αὐτό.

Ἡ κόρη του Κυρία Ἀνδρομάχη Λ. Μελά ἐνθυμεῖται σὰν ὄνειρον, τὴν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς παιδικῆς τῆς ἡλικίας ἀναχώρησιν τῆς οἰκογενείας ἀπὸ μίαν γερμανικὴν πόλιν.

Εἰς τὸν σταθμὸν ὁ κόσμος εἶχεν προσκομίσει τόσας ἀνθοδέσμας διὰ τὸν Σλήμανν, ὥστε ὁ σταθμάρχης ἔσπευσεν νὰ ἐξεύρη χῶρον ἰδιαιτέρον ἐντὸς τῆς ἀμαξοστοιχίας διὰ νὰ χωρέσουν τὰ ἄνθη. Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ ἦσαν ἡ «κοινὴ γνώμη.» Ἐκ συμπτώσεως δὲ δύο ἐπιφανεῖς Γερμα

(1) Τὰ παράσημα ποῦ εἶχεν ἦσαν ὅλα γερμανικῶν κρατῶν. Εἰς αὐτὰ δὲ προσετίθετο ἐν ὀλόχρυσον μετὰλλιον τοῦ Ἰνστιτούτου τῶν Βρεττανῶν ἀρχιτεκτόνων.

νοὶ ἰατροὶ, εὐρεθάντες ἐν Νεαπόλει καὶ μαθόντες ὅτι καθ' ὁδὸν ὁ Σλήμανν ἔπεσεν ἡμιθανῆς, ἔσπευσαν νὰ ἐνεργήσουν τὴν ἐγχείρησιν ἣτις δὲν ἐπέτυχεν τοῦ θανάτου ἐπελθόντος διαρκούσης αὐτῆς. (1)

Ἐν γένει ὁ Σλήμανν δὲν ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ὧν ὁ θάνατος—ἐξ ἀφορμῆς δυσμενῶν δι' αὐτοὺς περιστάσεων παρήλθεν ἀπορατήρητος.

Ὁ θάνατος τοῦ Σλήμανν ἐγένεν αἰσθητὸς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Δὲν ἀπεβίωσεν λησμονημένος, ἢ ἔστω καὶ προσωρινῶς λησμονημένος, ὅπως συνέβη εἰς πολλοὺς ἀπώλεσαντας πολὺ πρὸ τοῦ θανάτου τὴν δημοτικότητα αὐτῶν, καὶ ἀνακτιήσαντας αὐτὴν πολὺ μετὰ τὸν θάνατον. Ἡ κηδεῖα λόγου χάριν τοῦ Μότσαρτ, καὶ ἡ κηδεῖα τοῦ Ὄσκαρ Οὐάιλδ ὕψιστον πενιχραί.

Ὁ συμπαθέστατος Γάλλος ποιητὴς Hegesippe Moreau ἀπέθανεν ἐκ πεινίας καὶ ἀθλιότητος ὡς ἀναγράφει ἡ ἐπὶ τοῦ τάφου του ἐπιγραφή.

Ὁ κ. Ἀλέξανδρος Φιλαδελφεὺς ἠκούσθη λέγων προσφάτως «ἡ κηδεῖα ἐνός ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἀνακεφαλαίωσις τῆς ζωῆς του.»

Ὁ θάνατος τοῦ Σλήμανν ὑπῆρξεν ὄντως μίαν ἀνακεφαλαίωσιν τῆς ζωῆς του. Ὁ διεθνὴς τύπος ἠοθάνθη τὴν ἀπώλειαν. Εἰς πλείστα δὲ μέρη τοῦ κόσμου, ἄνθρωποι πάσης τάξεως γνωρίσαντες προσωπικῶς αὐτὸν (τοῦ τόσον εἶχεν ταξιδεύσει) ἔσπευδον εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ ἔδιδον πρὸς δημοσίευσιν προσωπικὰς τῶν ἀναμνήσεως περὶ τοῦ Σλήμανν.

Ἀλλὰ καὶ ὁ διεθνὴς ἐπιστημονικὸς τύπος εἰλικρινῶς τὸν ἐπένθησεν. Δὲν δυνάμεθα ἄλλως τε νὰ εἰπώμεν ὅτι μετὰ τῶν φιλολόγων καὶ τοῦ Σλήμανν ὑπῆρχεν χάσμα ἀγεφύρωτον. Ἀλλὰ ὅλη ἡ ζωὴ του μᾶς πείθει, ὅτι τὸν ἐχώριζαν ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονας ψυχικαὶ διαφοραί.

Ὁ Σλήμανν εἰς συνομιλίαις του δὲν ἀπέφευγεν νὰ ἐκφράζη τὴν ἀποστροφήν του πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν γραφείων τῶν ὀμιλοῦντας περὶ ἀρχαιολογίας καὶ μὴ μεταβαίνοντας ἐπὶ τόπου. Ἦτο μίαν ἀποστροφή ἣν συχνὰ ἀνέφερεν καὶ ἣτις ἐπαρκῶς ἀπεκάλυπτεν τὴν ρεαλιστικὴν του ἰδιοσυγκρασίαν.

Αὐτὴ ἀκόμη ἡ συνομιλία του μὲ τὸν Κάλμπερτ ἄμα τῆς πρώτης μεταβάσει τοῦ Σλήμανν ἐν Τροίᾳ, μᾶς ἀποκαλύπτει τὴν τάσιν τοῦ Σλήμανν νὰ προσέχη γνώμας εὐρισκομένας ἐκτὸς τοῦ κώδικος τῆς ἐπιστήμης. (2)

(1) Τὴν ἐν γένει ἐπιμέλειαν ἐπὶ τῶν ἀφορόντων τὸν νεκρὸν ἀνέλαβεν ὁ ἐν Νεαπόλει πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς, δεδομένου ὅτι ὁ Σλήμανν ἦτο ἀμερικανὸς ὑπήκοος. Πρὸς παραλαβὴν δὲ τοῦ φερέτρου καὶ μεταφορὰν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔσπευσαν ἐν Νεαπόλει ὁ Δαίσηφελδ καὶ ὁ Ἰωάννης Καστριώτης ἀδελφὸς τῆς Κυρίας Σλήμανν.

(2) Τὸ ἀνυπότακτον ἄλλως τε τῆς διανοίας του φαίνεται εἰς τὴν ἐκμάθυσιν τῶν ξένων γλωσσῶν. Δὲν ἠκολούθει ἰσχυροῦσας μεθόδους. Ἐπενόει μεθόδους. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀρκετὰ ἐγράψαμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν τὰ ἐξῆς :

Εἰς τὸ Ἀμστερνταμ—ὅτε ἐμάνθανεν τὴν Ἀγγλικὴν—μετέβαινε εἰς τὴν ἀγγλικανικὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ ἀκούῃ τοὺς ψαλμοὺς οὓς ἐπανελάμβανεν μὲ τὸ ἄλλο ἐκκλησιασμα, καὶ τοὺς ἀπεστήθιζεν. Ὅτε ἤρχιζεν τὸ κήρυγμα, ἐπανελάμβανεν ἀπὸ μέσα του—καὶ ἀπεστήθιζεν τοὺς λόγους τοῦ ἱερεκέρηκος.

Ἐπίσης εἰς τὸ Ἀμστερνταμ—περίοδος καθ' ἣν ἦτο ἐμποροῦπάλληλος τοῦ οἴκου Schroeeder συνέβη τὸ ἐξῆς :

Ὁ προϊστάμενός του εἶχεν δεχθῆ τὴν ἐπίσκεψιν δύο Ρώσων τραπεζιτῶν

Ὁ ἀμερικανὸς αὐτὸς κτηματίας ἦτο ἀπλῶς ἓνας μορφωμένος ἄνθρωπος. Ὅταν ὁ Σλήμανν πρωτοπῆγε στὴν Τροίαν, κατάπληκτος ὁ Κάλμπερτ τὸν ἤκουσεν νὰ λέγῃ περὶ Χισσαρλίκ.

— Ὡστε καὶ σεῖς Κύριε Σλήμανν ἔχετε τὴν γνώμην μου ποῦ δὲν τὴν δέχονται οἱ ἐπιστήμονες; Τότε ἐνεργήσατε ἀνασκαφάς...

Οὐδεὶς ἐπιστήμων θὰ τοῦ ἔλεγεν τότε αὐτὸ ποῦ τοῦ εἶπεν ὁ Κάλμπερτ. Συνεπῶς ἔχει δίκαιον ὁ Γρηγορόβιος (1) ἀναφέρων αὐτὴν τὴν ψυχικὴν ἀπόστασιν, εἰς ὠρισμένας ἐπιστολάς του πρὸς τὸν Hermann von Thile.

Εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν φέρουσιν χρονολογίαν: «Μόναχον 14 Ἰανουαρίου 1881· λέγει: «Χαίρω πολὺ ὅτι ὑμεῖς ἀναγνωρίζετε τὸν Schliemann καὶ ψέγετε τὴν ἀνεξάλειπτον ἐκείνην σχολαστικότητα τῶν Γερμανῶν καθηγητῶν, τοὺς ὁποίους ζηλοτύπως, ὁ αὐτοδίδακτος ἐκείνος μὲ τὴν ραβδομαντείαν του ἔχει τόσον ἐπαισθητῶς κολάσει.»

Εἰς ἄλλην ἐπιστολὴν ἐκ Μονάχου τὴν 2 Ὀκτωβρίου 1881, ὁ Γρηγορόβιος γράφει «... χαίρω πολὺ ὅτι ὑμεῖς εἶδατε τὸν Schliemann καὶ χαιρετε ἀνευ φθόνου διὰ τοὺς θριάμβους τοὺς ὁποίους κατήγαγεν ἐναντίον τοῦ κοπαδίου τῶν σχολαστικῶν καὶ μωμουκόπων.

Ἄπεστειλα εἰς αὐτὸν τὰς μικρὰς ἐργασίας μου περὶ τῶν Ἀθηνῶν.»

Ἀλλὰ πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἐπιστολῶν τοῦ Γρηγορόβιου, ἀνέγνωσα εἰς τὸ ἀρχεῖον Σλήμανν μίαν ἐπιστολὴν τοῦ Ἀγγλοῦ Καθηγητοῦ Allen Wace γραφεῖσαν τὸ 1926.

καὶ ὠμίλει μετ' αὐτῶν περὶ μεγάλων ὑποθέσεων. Αἰφνίς δ' εἰς τραπεζίτης λέγε πρὸς τὸς Ὀλλανδοὺς ἔμπορον.

— Ἡρῖμα νὰ μὴν εἶναι κανεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σας γνώστης τῆς Ρωσικῆς. Θὰ ἦτο πολὺ χρήσιμος...

Ὁ Ὀλλανδοὺς ἀπαντᾷ:

— Ἐχομεν ἓναν περίεργον ὑπάλληλον ποῦ ἔχει μανίαν νὰ μανθάνῃ γλώσσας.

Κτυπᾷ τὸ κουδοῦνι καὶ εἰσέρχεται ὁ Σλήμανν.

— Ξέρεις Ρωσικὰ;

— Ὅχι ἀκόμα, ἀπαντᾷ πρὸς τὸν προϊστάμενόν του ὁ Σλήμανν.

Φρόντισε νὰ μάθῃς...

Πολὺ ταχέως ὁ Σλήμανν ἀπηλπίσθη.

Οὐδεὶς Ρωσσομαθῆς ὑπῆρχεν εἰς τὸ Ἀμστερνταμ ἐκτός τοῦ Ρώσσου προξένου. Τὸν ἐπεσκέψθη ὁ Σλήμανν, ἀλλὰ ὁ πρόξενος δὲν εἶχεν καιρὸν νὰ δίδῃ μαθήματα.

Ὁ Σλήμανν ἀποφασίζει νὰ μάθῃ μόνος του τὰ ρωσικὰ.

Μόλις ἐντός ὀλίγου ἐπροχώρησεν ἡσθάνθη τὴν ἐξῆς ἀνάγκην: νὰ ἔχη ἀπέναντί του ἓναν ἄνθρωπον πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθυνόμενος νὰ μιλήῃ ρωσικὰ. Καὶ εὐρῶν ἓναν πάμπτωχον Ἰσραηλίτην, τὸν ἐπλήρωνεν καὶ ὁ Ἰσραηλίτης — ποῦ δὲν εἶχεν ἰδίαν τῆς ρωσικῆς — ἐκάθητο καὶ ἤκουεν τὸν Σλήμανν νὰ τοῦ μιλήῃ ρωσικὰ. Μία μπουτίλια μὲ ροῦμι εὗρισκετο εἰς ἐνέργειαν πρὸς τέρψιν τοῦ Ἰσραηλίτου, ὅστις πίνων ἐκίνοι τὴν κεφαλὴν δῆθεν συμφωνῶν πρὸς τὰ λεγόμενα τοῦ Σλήμανν!! Ἐν τέλει ὁ Ἰσραηλίτης ἀπακοιμάτο, ἀλλὰ ὁ Σλήμανν ἐξηκολούθη νὰ λέγῃ καὶ ὅσα ἔλεγεν τὰ ἔλεγεν τόσον δυνατὰ ὥστε ἐδέησεν τρεῖς φορὰς νὰ μετακομίσῃ. Τὰ ταβάνια ἦσαν χαμηλά καὶ οἱ ἐνοχλούμενοι ἔνοικοι ἐπροκάλουν ἐξώσεις ἐναντίον τοῦ Σλήμανν.

Μίαν ἡμέραν βλέπει νὰ φθάνουν εἰς τὸ γραφεῖον οἱ δύο Ρώσσοι τραπεζῖται.

Σπεύδει καὶ λέγει πρὸς τὸν προϊστάμενόν του:

— Τώρα νὰ τοὺς πῆτε ὅτι ξέρω ρωσικὰ...

Καὶ πράγματι κληθεὶς ὠμίλησεν εἰς τὴν ἐντέλειαν.

Αὐτὸ τοῦ ἐξησφάλισεν τὴν θέσιν ἀντιπροσώπου τοῦ Schroeder εἰς τὴν Ρωσσίαν.

(1) Φερδινάνδος Γρηγορόβιος γερμανὸς ἱστορικός (1821—1891),

Ὁ Wace ἐδανείσθη ἀπὸ τὴν Κυρίαν Σλήμανν τὸ χειρόγραφον «ἡμερολόγιον τῶν Μυκηναίων», εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Σλήμανν ἔγραφεν καθημερινῶς τὰ ἀφορῶντα τὰς ἐν Μυκῆναις ἐργασίας. Ὁ Wace ἀφοῦ τὸ ἀνέγνωσεν τὸ ἐπέστρεψεν διὰ τῆς ὡς ἄνω ἐπιστολῆς γράφων ὅτι τὸ ἡμερολόγιον εἶναι καλύτερον ἀπὸ τὸ περὶ Μυκηναίων ὀγκῶδες βιβλίον τοῦ Σλήμανν. Καὶ δὲν ἔχει ἄδικον. Εἰς τὸ ἡμερολόγιον ὁ Σλήμανν ἔγραφεν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἐξάρσεων ποῦ τοῦ παρεῖχεν ἓνα ἕκαστον εὐρημα, μίαν ἐκάστη πρώτη ἐντύπωσιν του.

Ἡ ποιητικὴ ψυχὴ του ἠγάλλετο βλέπουσα πραγματοποιούμενα τὰ ποιητικὰ ὄνειρά του. Ἀδέσμευτος ἡ ποιητικὴ του φύσις συνέτασεν τὸ ἡμερολόγιον. Ἦτο ποιητὴς καὶ καθ' ὑπηγόρευσιν τοῦ ἑαυτοῦ του συνέθετεν τὰ ποιήματα αὐτοῦ, δηλαδὴ τὰς φράσεις τοῦ ἡμερολογίου. (1)

Εἰς τὰ βιβλία του ὁμως θέλων καὶ μὴ, προσεπάθει νὰ γίνῃ τοῦλάχιστον εἰς τὴν ἔκφρασιν ἐπιστήμων. Αὐτὸ τὸν ἐστενοχώρη. Ἡ στενοχωρία δὲν ἐμείωνε τὴν ταχύτητα μεθ' ἧς συνέγραφεν τὰ βιβλία του, ἀλλὰ ἀποκαλύπτεται αὕτη εἰς τὴν στεγνότητα τῆς φρασολογίας. Τοιαύτην στεγνότητα δὲν εὗρεν βεβαίως ὁ Wace εἰς τὸ ἡμερολόγιον τῶν Μυκηναίων. (2)

Ν. Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

(1) Χαρακτηριστικὸν τῶν παλμῶν τῆς καρδίας του κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀνασκαφῶν, τὸ τηλεγράφημά του πρὸς τὸν Βασιλέα Γεώργιον «Μεθ' ὑπερτάτης χαρᾶς ἀγγέλα τῇ Ὑμετέρᾳ Μεγαλειότητι ὅτι ἀνεκάλυψα τοὺς τάφους, οὓς ἡ παράδοσις ἦς ὁ Πausanias γίνετα' ἠχώ, ὑπεδείκνυεν ὡς τοὺς τάφους τοῦ Ἀγαμέμνονος, τῆς Κασσάνδρας, τοῦ Εὐρυμέδοντος καὶ τῶν ἀκολουθῶν αὐτῶν, ἀπάντων φονευθέντων κατὰ τὸ δειπνὸν ὑπὸ τῆς Κλυταιμνήστρας καὶ τοῦ ἔραστοῦ αὐτῆς Αἰγίσθου.»

Παραλλήλως πρὸς τὸ ἡμερολόγιον τοῦ Σλήμανν, ὑπάρχει τὸ χειρόγραφον ἡμερολόγιον τοῦ Σταματάκη ὅστις ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως ἐπέβλεπεν τὰς ἐν Μυκῆναις ἀνασκαφάς τοῦ Σλήμανν. Ὁ Χ. Τσοῦντας εἰς τὸ ἔργον του «Μυκῆναι καὶ Μυκηναῖος πολιτισμὸς» 1893, ἀναφέρει ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ ἀναγνώσῃ, διότι ἕνεκα κληρονομικῆς δίκης ἔμενε τοῦτο ἐσφραγισμένον μετ' ἄλλων πιαγμάτων. Δυστυχῶς ὡς ἐπ' ἐσχάτων ἐπληροφορήθη, ἡ δέσμευσις αὕτη ἐξακολουθεῖ.

(2) Ὁ Allen Wace ἤδη καθηγητὴς Πανεπιστημίου ἐν Λονδίῳ, διετέλεσεν ἐν Ἀθήναις διευθυντὴς τῆς Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς.

Ενῆρνησεν ἀνασκαφὰς ἐν Μυκῆναις. Εἰς τινὰ ἐκδρομὴν τοῦ Wace μετὰ τῆς Κυρίας Σοφίας Σλήμανν ἐν Μυκῆναις μετείχεν καὶ ὁ κ. Μπλέγκαν διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις ἀμερικανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς, εἰδικῶς ἐγκύψας εἰς τὰ μυκηναϊκά. Ἐνῶ οἱ ἐκδρομεῖς ἐπεριπάτουν εἰς τοὺς ἀρχαίους τόπους, καὶ οἱ δύο ξένοι ἀνεπόλουν τὴν δόξαν τοῦ Σλήμανν, ὁ Wace ἐξάγει ἐκ τοῦ θυλακίου του μικρὸν κυτίον καρτόνιον καὶ λέγει πρὸς τὴν κυρίαν Σοφίαν Σλήμανν, ἀστεϊζόμενος: «Μὴν θαρεῖτε πῶς μόνον σεῖς εὐρήκατε χρυσοὺς στάς Μυκῆνας... βρήκα κι' ἐγώ...». Καὶ ὄντως ἀνοίξας τὸ κυτίον τῆς ἐπέδειξεν τεμάχιον χρυσοῦ εὐρεθέντος παρ' αὐτοῦ ἐν Μυκῆναις. Ἡ Κυρία Σλήμανν ἐπίσης ἀστεϊζομένη ἀπήνητησεν: «Νὰ δῆτε τώρα ποῦ θὰ εὕρω κι' ἐγώ...». Καὶ ἐνῶ ἐπροχώρου ἐκτόπα ἐνίστε τὸ ἀλεξιβρόχιόν της ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πλὴν ὅταν ἐφθασαν ἐξώθεν τοῦ λεγομένου θησαυροῦ τοῦ Ἀγρέως καὶ ἡ Κυρία Σλήμανν ἐπανελάβεν τὴν φράσιν: «νὰ τώρα θὰ βρῶ χρυσοὺς...» τὸ ἀλεξιβρόχιόν της τυχαίως παρεμέρισεν χρώματα τινά, καὶ ὡς ἐκ θαύματος ἀνεφανή χρυσοὺς τεμάχιον, πρὸ τοῦ πελώριου τοῦ θησαυροῦ τὸν ὁποῖον ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα παρέλαβεν κενὸν καὶ συλληθέντα ἄγνωστον πότε.

Περὶ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ λέγουσιν ὅτι τοῦτον τῇ ὑποδείξει Ὀθωμανοῦ τινὸς ἐσύλησεν τὸ 1808 ὁ Βελῆ πασᾶς διε ἦτο πᾶσᾶς τοῦ Ναυπλίου, καὶ εὗρεν μικρὰ ἀγαλμάτια καὶ κτερίσματα μεγάλου βάρους. Οὐδὲν ὁμως τούτων εἶναι βεβαιωμένον.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

Φωτογραφία ληφθείσα εις τὸν μετέπειτα κήπον τοῦ Ἰλίου Μελάθρου, δηλαδὴ εἰς τὴν ἀρχικὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου ἰδιοκτησίαν τοῦ Σλήμανν.

Ἡ Σοφία Σλήμανν φέρουσα τὸν «Θησαυρὸν τοῦ Πριάμου», φορεῖ μέλαιναν ἐνδυμασίαν, ἔχουσα τότε πρόσφατον τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς τῆς, ἀγωνιστοῦ τοῦ 1821 καὶ τιμημένου μὲ τὸ ἀριστεῖον τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος, ἐπιδοθέντος εἰς τὸ ἐμπόριον μετὰ τὸν ἀγῶνα. Τόσον τὰ ἀνω χρυσοῦ, ὅσον καὶ τὰ ἀργυρᾶ σκεύη τοῦ θησαυροῦ, εὑρίσκονται εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν μετρίου σχήματος προθήκην ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Βερολίνου.

Ἡ ἄκρα ἐπιμέλεια τῶν διευθυνόντων τὸ Μοσεῖον ἐπέτυχεν οὕτως ὥστε διὰ μηχανήματος ὀλόκληρος ἡ προθήκη νὰ κατέρχηται εἰς τὸ ὑπόγειον καθ' ἑκάστην νύκτα, πρὸς ἀσφάλειαν μείζονα. Ἴδοῦσα δὲ αὐτὴ ἡ Σοφία Σλήμανν εἶπε: Προωρισμός αὐτῶν τῶν πραγμάτων εἶναι νὰ εὑρίσκονται πάντοτε ὑπὸ τὴν γῆν. Ἀλλὰ διὰ τὰ χρυσοῦ σκεύη τοῦ θησαυροῦ δεόν νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι ταῦτα εἰς ἀμύγητος χρυσοῦ κατεσκευασμένα, κατέπληξαν πάντα τεχνικὰς ἔχοντα γνώσεις καὶ γνωρίζοντα ὅτι ὁ χρυσοῦ ἀναμιγνύεται μετ' ἄλλου μετάλλου πρὸς ἀπόδοσιν κοσμήματος ἢ ἄλλου σκεύους, στερεοῦ.

Ὁ Σλήμανν ἐπροκάλεσεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου μελέτας παγκοσμίου φήμης τεχνικῶν, μὴ δυνηθέντων νὰ ἐξηγήσουν πῶς οἱ τεχνῖται τοῦ δευτέρου τρωϊκοῦ στρώματος, ὅλλα καὶ οἱ τεχνῖται τῶν εὐρεθέντων εἰς τοὺς βασιλικούς τάφους τῶν Μυκηνῶν, ἐπέτύγχανον τὴν ἄκραν σκλήρυνσιν ἀνευ μίξεως ἄλλου μετάλλου. Ἐπίσης ἐζήτησεν τὰς γνώμας εἰδικότητων διὰ τὸ ἠλεκτρον τῆς Τρωάδος καὶ τῶν Μυκηνῶν. Οὗτοι ἀπεφάνθησαν διὰ τοῦτο προήρχετο ἐκ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης.

1. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Διάγγελμα τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καλεῖ τὸν λαὸν νὰ κατανόησιν τὴν πραγματικότητα. Χαρακτηρίζει ὡς στρεφόμενους ἐναντίον τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ τοὺς ἀντιδρώντας οἱτινες μαζὺ μὲ ὄσους ὑπαλλήλους δὲν κατενόησαν τὴν κατάστασιν θὰ γίνουν ἀφορμὴ νὰ ἐγκαταληφθῇ ὁ λαὸς καὶ νὰ ἐπεκταθῇ ἡ συμφορὰ.

2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ἀφίεται ἐλευθέρα ἡ πώλησις τοῦ κρέατος. Θεσπίζεται ποινὴ θανάτου εἰς τοὺς ἀκούοντας λαθρεμπόριον οἴτου καὶ ὄσπριων.

Ὁ δικηγόρος κ. Βοσιλᾶιος καταγγέλει τὸν πρῶν ὑπουργὸν Σπέντζαν ὡς παραδόσαντο ἀρχαιότητας ἀνυπολογιστοῦ ἀξίας εἰς τὸν Ἀρχαιοκάπηλον Ζουμπουλάκην. Ἀπηγορεύθη ἡ διέλευσις παντός ἀτόμου εἰς ἀκίνα 2 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ Τατοῖου.

Παρατείνεται ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Μέρμηγκας.

4. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Διαταγαὶ τῆς Ἰταλικῆς στρατιωτικῆς διοικήσεως Ἑλλάδος κανονίζουσι ἀστυροιάτας ποινὰς διὰ πᾶσαν προπαγάνδαν. Ἰδίᾳ τὴν κομμουνιστικὴν. Ἐτέρα δὲ διαταγὴ ἀπαγορεύει τὴν εἰς ὀλανδήποτε ὥραν κυκλοφορίαν πλέον τῶν δύο ἀτόμων ὁμοῦ, καὶ καθαρὴν ἐξ ἀδειῶν τῆς Διοικήσεως τὸ δρομολόγιον πάσης λιτανείας καὶ κηδείας.

Ἡ τιμὴ τοῦ ἄρτου γίνεται 20 δραχ. κατ' ὄριον.

5. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ἀναστέλεται ἡ διαταγὴ περὶ μὴ κυκλοφορίας πλέον τῶν δύο ἀτόμων ὁμοῦ.

Τίθεται εἰς ἰσχὺν τὸ διάταγμα διὰ τὰς ἀδεύσεις τῶν ἀποδοχῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

6. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ὁ πρῶν ὑπουργὸς κ. Μάρκου ὑποβάλλει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ «πόθεν ἔσχε» μὴνυσιν ἐναντίον Ι. Διάκου, Γερ. Μεταξᾶ, Γ. Καζώνη, Ι. Μουδρέα, Μ. Ἀλιβιζάτου. Αἱ Γερμανικαὶ ἀρχαὶ εἰσάγουσιν ἐν Ἑλλάδι 3000 τόννους ζακχάρως.

8. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ καλοῦνται νὰ παραδώσουν τὰ ὑπ' αὐτῶν κατεχόμενα ὄπλα. Παρατείνονται αἱ προθεσμίαι μισθώσεως καταστημάτων καὶ γραφείων.

14. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ὑποχρεοῦνται νὰ μεταβοῦν εἰς τοὺς τόπους τῶν ὄλων οἱ ἑτεροδημόται οἱ ἐγκατεστημένοι εἰς Ἀθήνας μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1940.

16. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Τίθενται ὑπὸ ἐλεγχον αἱ περιουσίαι προσώπων καταγεληθέντων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ «πόθεν ἔσχε» καὶ ἡ περιουσία τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Μεταξᾶ.

18. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ἀρχεται ἡ ἐν Πειραιεῖ ἀφίξις φορτίου ἀλεύρων ἐξ Ἰταλίας. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐμπορία ἐλαίου καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Διὰ διατάγματος κυρήσσεται ἡ λήξις τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως. Ἀπολύονται οἱ ὑπάλληλοι τοῦ διαλυθέντος Ὑπουργείου πρωτεύουσας.

19. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Τίθενται ὑπὸ ἐλεγχον αἱ περιουσίαι τοῦ ζεύγους Κυρίμη καὶ ἡ περιουσία τοῦ Α. Καραθεοδῶρου. Κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὁ ἐξ Ἑλευσίνος Στάμου ἐπὶ κλοπῇ βενζίνης ἀπὸ Γερμανικὴν ἀποθήκην.

20. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ἡ ἐπίσημος ἐφημερὶς τοῦ Ἰταλικοῦ Κράτους δημοσιεύει διάταγμα αἶρον τὴν κατάστασιν πολέμου μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἀνακοινοῦται ὅτι ὁ τέως ὑπουργὸς Κοτζιάς βαρύνεται προσωπικῶς δι' αὐ-

νωμαλίας της Διοικήσεως Πρωτεύουσας. Ἡ τιμὴ τοῦ ἄρτου ὀρίζεται εἰς δραχ. 27 κατ' ὄκων.

Ἀντικαθίσταται τὸ Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου καὶ τῶν ταμείων Πρωτοίας καὶ Συντάξεως Νομικῶν

21. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Δηλώσεις τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Τσολάκογλου πρὸς τὸ Γερμανικὸν πρακτορεῖον. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς λέγει :

«Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι μετὰ τὴν τελικὴν νίκην τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἰταλίας ἡ Ἑλλάς θὰ προστατευθῇ ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ ἐγκαταστήσουν τὴν νέαν τάξιν πραγμάτων ἐν Εὐρώπῃ, οὕτως ὥστε μὲ τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ὕλικὴν βοήθειάν των θὰ δυνηθῶμεν ν' ἀνοικοδομήσωμεν τὰ ἐρείπια, τὰ προξενηθέντα ὑπὸ τοῦ πολέμου»

Ὁ πρωθυπουργὸς ἐδήλωσεν ἐπὶ πλέον ὅτι «εἶναι πεπεισμένος ὅτι ἡ Ἑλλάς θὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν, ἡ ὁποία τῆς ἀνήκει ἐν τῇ οἰκογενεῖα τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

«Ἡ διαπίστωσις αὕτη ἀπορρέουσα ἐκ τῆς συνεργασίας μου μετὰ τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν τῆς Ἑλλάδος δικαιολογεῖ πλήρως τὴν πεποιθήσιν μου».

Αἱ ἀρχαὶ κατοχῆς καθιστῶσιν ἀπὸ θῆς ἐσπερινῆς ὑποχρεωτικὴν τὴν συσκώτισιν.

22. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Οἱ Γερμανοὶ ἀποστέλουν σιτηρὰ διὰ τὴν Ἑλλάδα. Παρητήθη διὰ λόγους ὑγείας ὁ κ. Πανόπουλος Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου.

25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ἀπόφαισις τῆς Κατοχῆς ὅπως πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ σαμποτάζ χρησιμοποιεῖ τοὺς περιόικους διὰ τὴν φρούρησιν τοῦ γερμανικοῦ ὕλικου. Διὰ τὰς βλάβας θὰ εἰσπράττωνται ἀποζημιώσεις, καὶ εἰς τοὺς τόποις ἐνθα θὰ ἐπαναλαμβάνεται τὸ σαμποτάζ θὰ ἀπαγορεύεται ἡ κυκλοφορία ἀπὸ δύσεως μέχρι ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.

Σχετικῶς μὲ τοὺς κατοίκους Γλυφάδας ἐνθα ἀπεκόπη σύρμα τηλεφωνικῶν περιορίζονται οὗτοι ἐπὶ ὀκταήμερον εἰς ἐλειψιν κυκλοφορίας ἀπὸ 7 μ. μ.—6 π. μ. Καλοῦνται οἱ πολῖται νὰ μειώσουν τὴν κατανάλωσιν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἡ κυκλοφορία τῶν τράμ θὰ σταματᾷ τὴν 10ην. Λαμβάνονται μέτρα πρὸς περιστολήν τῆς ἀνεργίας. Καθιεροῦται ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία.

27. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ἰδρυσις νέου ἀγορανομικοῦ σώματος.

28. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Τίθενται ὑπὸ ἔλεγχον τὰ λιγνιτορριχεῖα. Ἡ κυκλοφορία τῶν τράμ ὀρίζεται μέχρι 11 1/2 μ. μ.

29. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Αὐξήσις τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφικῶν τελῶν.

30. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ἀπολύονται ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, εἰς ἀρεοπαγίτης καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν Ἀθηνῶν διὰ τὴν στάσιν των ἐναντὶ τῆς 4ης Αὐγούστου. Ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιλαμβάνεται τοῦ ζητήματος 2 1/2—3 δισεκατομμυρίων ἠαπανηθέντων διὰ τὴν ἀεροπορικὴν χωρὶς νὰ ἀποκτήσῃ ἀεροπλάνα ἢ Ἑλλάς.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

2. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ἀνακοινοῦται ὅτι οἱ Γερμανοὶ μέχρι τοῦδε κατέλαβον ἐν Ρωσσίᾳ περιοχὴν μεγαλυτέραν τοῦ Ράιχ.

4. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Λυσσώδεις μάχαι περὶ τὸ Σμόλενσκ, νοτίως τοῦ Κιέβου καὶ πρὸ τῆς Ὀδησοῦ. Συνεχεῖς βομβαρδισμοὶ τῆς ναυτικῆς βάσεως τῆς Μάλτας.

6. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Τὸ γερμανικὸν ἀρχηγεῖον ἀναφέρει ὅτι μέχρι τοῦδε συνελήφθησαν 895,000 Ρῶσοι αἰχμάλωτοι καὶ κατεστράφησαν 13,145 τεθωρακτισμένα ἄρματα, 10,388 πυροβόλα καὶ 9,084 ἀεροπλάνα. Ἐν Κροατίᾳ συλλήψεις καὶ θανατικαὶ ἐκτελέσεις μελῶν τῶν σερβικῶν κομμουνιστικῶν καὶ ληστρικῶν δυνάμεων.

7. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ὁ Μπροβνο Μουσσολίνι υἱὸς τοῦ Ντοβτσε πίπτει, ὡς σηγηγὸς θύμα ἀεροπορικοῦ δυστυχήματος, ἐνῶ μετῆκε τῶν τελευταίων δοκιμῶν ἐνός νέου τύπου βομβαρδιστικοῦ ἀεροπλάνου.

Οἱ κ. κ. Ροϋζβελτ καὶ Τσῶρτσιλ συναντῶνται ἐπὶ σκάφους ἔξω τῶν Καναδικῶν ἀκτῶν. Τῆς διασκέψεως μετέχουν Ἀγγλοὶ καὶ Ἀμερικανοὶ στρατιωτικοί.

12. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ἀγγλοπερσικαὶ διενέξεις. Ἡ Ἀγγλία φοβεῖται συνεννοήσεις τῶν Σοβιέτ μετὰ τῆς Περσίας.

13. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Γενικὴ ἐπιστράτευσις τῆς Ἰαπωνίας. Ἐντονος μάχη πρὸ τῆς Ὀδησοῦ.

14. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Οἱ Γερμανοὶ ἔφθασαν εἰς τὰς ἀκτὰς νοῦ Εὐξείνου.

18. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Καταληφθέντος τοῦ Νικολάιεφ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν οἱ Σοβιετικοὶ σχηματισμοὶ περικυκλοῦνται εἰς τὴν Ὀδησοῦ.

19. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Συνεχίζεται ἡ ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς Ὀδησοῦ.

21. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Εἰς τὴν Νότιον Οὐκρανίαν οἱ Γερμανοὶ καταλαμβάνουν τὴν Χερσῶνα καὶ τὸ Νοβνορόδ.

22. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Οἱ Γερμανοὶ καταλαμβάνουν τὸ ναυτικὸν φρούριον Ὀτσακῶφ εἰς τὸν Εὐξείνου.

23. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ἐν Ἀμερικῇ ὁ κ. Κερένσκυ δίδει συνέντευξιν πρὸς τὸν ἐκεῖ Τύπον λέγων ὅτι ἐν Ρωσσίᾳ ἡ νίκη θὰ εἶναι ὑπὲρ τῶν Γερμανῶν, διότι τὰ Σοβιέτ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ προβάλουν ἀντίστασιν καὶ ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ἀμερικὴ δὲν δύνανται νὰ βοηθήσουν τοὺς Ρώσσους. Ἐν τέλει ὁ κ. Κερένσκυ χαρακτηρίζει ὡς μεγαλοφυῶν τὸν κ. Χίτλερ.

25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ἡ Πετρούπολις κηρύσσεται εἰς κατάστασιν κινδύνου. Ἐπίθεσις τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Σοβιέτ ἐναντίον τοῦ Ἰράν.

26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Οἱ Γερμανοὶ κατέλαβον τὸ τελευταῖον προγεφύρωμα τῶν Ρώσων ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Δνειπέρου.

27. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Οἱ Γερμανοὶ καταλαμβάνουν τὸ Αἰκατερινοσλάβ.

Ἐν Γαλλίᾳ εἰς κομμουνιστῆς πυροβολεῖ καὶ τραυματίζει τὸν κ. Λαβάλ πρῶν ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν κ. Ντεᾶ ἡγέτην τοῦ ἐθνικολαϊκοῦ κινήματος.

28. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Ὁ δρᾶστης τῆς ἀποκείρας κατὰ τοῦ Λαβάλ ὁμολογεῖ ὅτι εἶναι ὀπαδὸς τοῦ Ντε Γκῶλ. Ἐνεργοῦνται ἐν Γαλλίᾳ καταδίκαι καὶ θανατικαὶ ἐκτελέσεις κομμουνιστῶν. Ἡ Περσία ἐγκαταλείπει τὴν ἀντίστασιν. Ὁ Ντε Γκῶλ προσέφερεν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας βάσεις ἐν Γαλλικῇ Ἀφρικῇ.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΡΑΣΣΑΣ

Ἐντὸς τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου ἀπέθανεν ὁ λόγιος καὶ παλαιὸς δημοσιογράφος Κ. Ι. Πρασσᾶς, ἀνήκων εἰς παλαιὰν οἰκογένειαν ἐξ Ἀμπελακίων τῆς Θεσσαλίας καὶ ἀδελφὸς τοῦ Γεωργίου Πρασσᾶ, τοῦ ἡρωικοῦ ἀρχιάτρου τοῦ ἐλληνοβαλγαρικῶν πολέμου. Ἐκ θηλυγονίας ὁ θανὼν ἦτο ἀπόγονος τοῦ στρατηγοῦ καὶ ἐπιφανοῦς ἱστοριογράφου Περαιβοῦ.

Ὁ Πρασσᾶς κατὰ τὰ ἔτη τῆς νεότητός του εἶχεν συνδεθῆ μετὰ τὸν Μητσᾶκην, τὸν Παπαδιαμάντη καὶ τὸν Ἰωάννην Παπαδιαμαντόπουλον.

Ἦτο δηλαδὴ ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ νέα γεννεὰ παρεσκευάζετο ἀκόμη, ὁ δὲ Παπαδιαμαντόπουλος γνωστὸς εἰς τοὺς Ἀθηναίκοις κύκλους, μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς παιητικῆς του συλλογῆς, «Τρυγῶνες καὶ ἔχιδναι» δὲν εἶχεν ἀκόμη πάρει τὸ ψευδώνυμν Ζᾶν Μωρεᾶς, μετὰ τὸ ὁποῖον ἐδόξασεν τὰ γαλλικὰ γράμματα καὶ τὴν ἑλληνικὴν καταγωγὴν του.

Ἡ φιλία μετὰ τὸν Μωρεᾶς συνεδιάζετο καὶ πρὸς τὴν κοινὴν ἀγάπην πρὸς τὸν κλασικισμὸν. Ὅπως δὲ παρατηρεῖ περὶ τοῦ Πρασσᾶ ὁ ἀνεψιὸς του κ. Τάκης Παπατσῶνης (εἰς σχετικὸν σημείωμα ἐν τῇ «Καθημερινῇ») τῆς 30ῆς Αὐγούστου) ὁ Πρασσᾶς εἶχεν ὅσον καὶ ὁ Μωρεᾶς τόσην μανίαν μετὰ τὴν τελειότητα τῆς ἐκφράσεως, ὥστε μόλις ἔστειλε κάποιον του λογοτέχνημα, πρὸ σαράντα ἔτων, εἰς τὸ περίφημον τότε «Ἐρμιτάζ» τοῦ Παρισιοῦ, ὅπου δημοσιεύετο μόνον ὅ,τι ἦτο ἐκλεκτὸ καὶ γραμμὸ μετὰ ὕψος ἀνεπλήρητο καὶ κλασσικοφανές, δημοσιεύθηκε παρρηθὺς συνοδευόμενον ἀπὸ τὰ εὐμενέστερα σχόλια.»

Ἰσως αὕτη ἡ μανία πρὸς τὸν κλασικισμὸν τὸν κατέστησεν κάπως δύσπιστον πρὸς τὸν ἑαυτὸν του, ἰσως ἡ συνεχὴς ἐπιδίωξις τοῦ τελείου τὸν ἔκανε νὰ μὴ εἶναι λογοτέχνης παραγωγικὸς.

Πλὴν τῆς δημοσιογραφικῆς του δράσεως, ἡ ὁποία τὸν ἤγαγεν εἰς πολλὰς μεταφραστικὰς ἐργασίας, τὸ μόνον ἔργον του δύναται τις εἰπεῖν εἶναι ἡ ἀρτία σύνταξις τοῦ ἐν ἔτει 1907 ὑπὸ τοῦ οἴκου Φέξη ἐκδοθέντος Γαλλοελληνικοῦ λεξικοῦ. Πλὴν ἡ ἀπέραντος φιλοσοφικὴ καὶ φιλαλογικὴ μόρφωσις του καὶ ἡ ἐκτεταμένη γλωσσομάθειά του καθιστῶσιν ἄξια λόγου τὰ ἀνέκδοτα χειρόγραφα του τὰ ὁποῖα πιστεύομεν ὅτι θὰ εὐρεθῆ λόγιος νὰ τὰ μελετήσῃ καὶ νὰ τὰ ἐκδόσῃ, πρὸς δικαίαν ἐξυπηρέτησιν τῆς ὑστεροφημίας τοῦ λάθε βιώσαντος ἐκλεκτοῦ διανοουμένου.

ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ

Πλήρης ημερών απεβίωσεν προσφάτως ο έπιφανής Έλληνας χημικός Πέτρος Ζαλοκώστας, καταγόμενος από τον τετιμημένον ήπειρωτικόν οίκον εκ της στέγης του οποίου πολλοί άνεδειχθησαν, έν οίς και ο ποιητής Ζαλοκώστας.

Η εύγενής καταγωγή τή μάλα επέδρασεν επί του χαρακτήρος του Πέτρου Ζαλοκώστα και όλη ή έν γένει ψυχική του ιδιοσυγκρασία, συνετέλει εις τή νά Ισταται ο Ζαλοκώστας πολύ ύψηλά έν τή συνειδήσει τής κοινωνίας, ήτις παραλήλως μέγιστην ήθάνετο έκτίμησιν προς τήν έπιστημονικήν του αυθεντίαν

Έξυπηρετήσας τήν πατρίδα του, όσον έλάχιστοι κρατικοί λειτουργοί, υπό τήν ιδιότητα του διευθυντού του Χημείου του κράτους, ιδιαιτέρως ήλκυσεν του βιομηχανικού κόσμου τόν σεβασμόν, άφ' ής ή έν Ελλάδα συστηματικοίσεις επί στημονικών βιομηχανιών, ήγαγεν τόν παρανωγικόν τουτον κλάδον, εις στενούς ήσμούς μετά τών τεχνικών του Κράτους ύπηρεσιών. Άνεγιώρισθη δέ υπό τών βιομηχάνων ή δημοσία δράσις του Ζαλοκώστα ως έκφρασις κρατικής στοργής προς τήν έθνικήν βιομηχανίαν. Καί άν και μη βιομήχανος, άνεκυρήχθη έπίτιμον μέλος του Συνδέσμου τών Έλλήνων Βιομηχάνων και Βιοτεχνών.

Βαθύς γνώστης τών δασμολογικών σχέσεων και νόμων όλων τών κρατών υπήρξεν ως διευθυντής του Χημείου του Κράτους, ο κατευθύνας τήν δασμολογικήν πολιτικήν τής Ελλάδος από τεσσαράκοντα περίπου έτών. Καθ' όλον τή διάστημα αυτό μετείχεν ως αναπόσπαστον μέλος τών εκάστοτε έπιτροπών αλίτινες διεπραγματεύθησαν όλας τās έμπορικές συμβάσεις άς συνήψεν τή κράτος.

Οι δέ τελευταίοι δασμολογικοί κώδικες και τή δασμολόγιον τόσον τή έν Ιουλί του 1923, όσον και τα προγενέστερα, υπήρξαν έργα του Πέτρου Ζαλοκώστα όστις άνεγιώριζετο ως πατήρ του ελληνικού δασμολογίου.

Μέγιστη όθεν ή συμβολή του εις τήν οικονομικήν και βιομηχανικήν κατεύθυνσιν του κράτους και τής κοινωνίας, ως έπεξεργασθέντος και έφαρμόσαντος υπό τήν ιδιότητα του διευθυντού του Χημείου του Κράτους, τή σπουδαιότερον όργανον τής δημοσίας και ιδιωτικής οικονομικής ζωής, τή δασμολόγιον.

Επί τή θανάτῳ του πολυτίμου άνδρός ή Έθνική Συντηρητική Όργάνωσις — ής όργανον τυγχάνει τή παρόν περιοδικόν — έθλίβη βαθύτατα, ως άπώλεσσα έναν εκ τών ιδρυτών της. Η όλίγη δέ τής κοινωνίας έξ Ισου επένθησεν τόν έφ' όλης του τής ζωής άρμονικώς συνδυάσαντα τήν έπιστημονικήν άριότητα τής διανοίας, μέ τήν άριστην χρησιότητα του χαρακτήρος.

ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

(ΑΘΗΝΑΙ, 84 Όδός Ακαδημίας Αριθ. τηλ. 32633)

Ίδρυθεζα υπό του Συνδέσμου Βιομηχάνων και του Συνδέσμου τών έν Ελλάδα άνανύμων Έκπαιδευτικών

Σκοπός τής Σχολής είναι ή διά τακτικών μαθημάτων και διαλέξεων ειδική μετεκπαίδευσις τών στελεχών τής Βιομηχανίας, Βιοτεχνίας και τών προς αυτάς συγγενών παραγωγικών κλάδων, διά τής παροχής γενικώτερας οικονομικής, νομικής και τεχνικής μορφώσεως, προς έξύψωσιν τής έν γένει επαγγελματικής Ικανότητας αυτών.

Η Σχολή λειτουργεί βάσει του Βασιλικού Διατάγματος τής 27 Σεπτεμβρίου 1940

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου **Ήπαμεινώνδας Χαρίλαος.**

Άντιπρόεδρος **Άνδρέας Χατζηκυριάκος.**

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου: Εύάγγελος Ιατρίδης, Μιχ. Ρινόπουλος, Λουκάς Κανακάρης Ροδφος, Ιωάννης Τερζάκης, Αντώνιος Φίξ.

Η φοίτησις προς άπόκτησιν πιστοποιητικού σπουδών είναι διετής.

Η φοίτησις προς άπόκτησιν πτυχίου είναι τριετής.

Ο Σύνδεσμος τών Έλλήνων Βιομηχάνων και Βιοτεχνών διά τής υπ' αριθ. 5137 τής 30 Αυγούστου 1940 αποφάσεως αυτού άναγνωρίζει εις τή πτυχίον τών άποφοίτων τής Σχολής Βιομηχανικών Σπουδών, τήν άξίαν πτυχίου άνωτέρας Σχολής, εις δέ τή πιστοποιητικόν σπουδών τήν άξίαν πτυχίου μέσης σχολής.

Ο Σύνδεσμος Βιομηχάνων άναγνωρίζει εις τόν κάτοχον του πτυχίου ή του πιστοποιητικού, τή δικαίωμα όπως όσάκις κρίνεται ή προαγωγή του έν τή έπιχει-

ρήσει εις ήν εργάζεται, προτιμάται ο κάτοχος του πτυχίου ή του πιστοποιητικού από άλλον υπάλληλον έχοντα Ικανότητα Ισην. Τό αυτό δέ δικαίωμα άναγνωρίζεται προκειμένου περι διορισμού εις βιομηχανικές ή βιοτεχνικές έπιχειρήσεις. Ο κάτοχος του πτυχίου ή του πιστοποιητικού προτιμάται άλλων υποψηφίων Ισην Ικανότητας. Εις τήν έπομένην σελίδα έμφ' ίνεται τή πρόγραμμα εκάστου έτους.

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α

Μαθήματα 1ου έτους	Μαθήματα 2ου έτους	Μαθήματα 3ου έτους
Πολιτική Οικονομία	Πολιτική Οικονομία	Πολιτική Οικονομία
Χημεία	Βιομηχανική Πολιτική	Οικονομική Έπιχειρήσεων.
Λογιστική	Όργάνωσις Γραφείων	Έμπορευματολογία
Έγκυκλοπαιδεία Δικαίου	Έμπορευματολογική Μηχανολογία.	Έμπορευματολογία
Βιομηχανική και έργατική νομοθεσία.	Έγκυκλοπαιδεία του Δικαίου	Όργάνωσις παραγωγής.
Βιοτεχνική και Βιομηχανική Ιστορία.	Δημοσιονομία (γενικόν μέρος)	Τελωνειακή νομοθεσία
	Φορολογική νομοθεσία	Δασμολογική νομοθεσία
	Βιομηχανική και έργατική νομοθεσία.	Λογιστική
		Φορολογική νομοθεσία

Τήν διδαχήν του μαθήματος τής Βιομηχανικής Πολιτικής άνέλαβον ο κ. κ. Έπ. Χαρίλαος και Άνδρέας Χατζηκυριάκος.

Έν άρχή εκάστου έτους τή Διοικητικόν Συμβούλιον τής Σχολής θέλει καθορίζει και σειράν διαλέξεων εκ μέρος διακεκριμένων παραγόντων τής οικονομικής ζωής του τόπου. Ός και διδακτικές έπισκέψεις εργοστασίων.

Όροι διδασκαλίας: Μεταξύ 7—9 του άπογεύματος.

Ένιαύσιοι έξετάσεις εις τή τέλος εκάστου έτους.

Γίνονται δεκτοί προς έγγραφην υπάλληλοι έπιχειρήσεων και άτομα έπιθυμούντα νά καταρτισθοῦν δι' ύπηρεσίας έπιχειρήσεων.

Οι σπουδασταί τής Σχολής εις εκάστην ενιαυσίαν έγγραφην ύποχρεούνται νά καταβάλουν δραχ. 100 ως δικαίωμα έγγραφής, και δραχ. 500 ως διδάκτρα δυνάμενα νά καταβληθώσιν εις δύο δόσεις.

Έγγραφοί ενεργοῦνται καθ' όλα τή άπογεύματα από 4 μέχρι όγδόης και ήμισείας, εις τή επί τής όδοῦ Ακαδημίας 84 γραφεΐα τής Σχολής.

Α. Ε. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ "ΕΛΑΪΣ",

ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ — Τηλ. 44 - 361

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ:

Α) ΕΔΩΔΙΜΑ : α) Έξενγενισμένα : Έλαιόλαδον, Βαμβακέλαιον, Καρυδέλαιον, Ζωϊκόν λίπος β) Υδρογονωμένα : Έλαιόλαδα, Βαμβακέλαια, Καρυδίνη, Ίχθυέλαια. γ) Τυποποιημένα : Έλαιόλαδον άγνόν Τύπος έλαιόλαδου προς έξαγωγήν. «Φυτείν» Άγνόν φυτικόν βούτυρον. «Φυτελίνη» άντικαθιστώσα τή φρέσκον βούτυρον. «Σερεδλ» Μαγειρικόν βούτυρον άπολει-

στικώς έξ έλαιολάδου. «Έλαΐς ΟΤΣ» Λευκή ελληνική βρώμη συμπιεσμένη.

Β) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ : α) Λινέλαια : Όμά, βρασμένα, διπλοβρασμένα, ραφινάτα, διπλοραφινάτα, λευκά, Stand-oil β) Όξυγόνον. γ) Λιπαρά και

όρεατικά όξέα.

Γ) ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ : Λινάλευρον, Βαμβακόπητα, Καρυδόπητα, Πίτυρα, βρώμης κ.λ.π.

**ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ**

ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Πατησίων 30 α | Τηλεγρ. Δ/σις «ΟΣΤΕΔΕΡΚΟ»
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ: 'Οδ. 'Ορφάνης (Ροδφ) | ΤΗΛΕΦΩΝΑ: } 24.181 Γραφεία
563.313 'Εργοστάσιον

Προϊόντα

'Ενεργός αποχρωστικός άνθραξ δι' Ολιγοποιάν, 'Αμυλασάκχαρον, Ζακχαροποιάν, 'Ελαιουργίαν, Πυρηνελαιουργίαν, Σπορελαιουργίαν κλπ.
Κόλλα, Σάπωνες, Λιπάσματα, Τροφαι ζώων.

**ΜΕΤΑΞΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟΝ
Η "ΧΡΥΣΑΛΙΣ",
ΣΤΥΛ. Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α.Ε.**

Κεφάλαιον ολοσχερώς κατηνόν Δρ. 50.000.000
Κεφάλαια 'Αποθεματικά » 19.000.000

ΕΓΓΟΣΤΑΣΙΑ : 'Εν 'Αθήναις (Ποδονίφτη) και έν Γουμνίτση (Μακεδονίος)

ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗ : Χονδρικήσ κολήσεως Μητροπόλεως 48.

ΔΙΕΚΥΘΥΝΣΕΙΣ : Ταχυδρομ. Γραμματ. 68 Τηλεγρ. Μεταξοχουσαλις 'Αθήνας

ΤΗΛΕΦΩΝΑ 'Εργοστ. Ποδονίφτη άρ. 81-951-81-952 'Αποθήκησ 20-248

ΕΙΛΗ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ

Κρέπ Σίν- Φουλάρ- Ζωρζέτ- Κρεπόν- Μαροκαίν- Σατέν-
Σεμιζιέ, Λατέν, Κλοκέ, 'Εμπριμέ.

**Η ΕΠΙΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ
ΛΑΝΑΡΑ-ΚΥΡΤΣΗΣΙΑΣ Α.Ε.**

Φέρει εις γνώσιν του κοινού, ότι ή ειδική επεξεργασία των υφασμάτων κατά το σύστημα ONDON SHRUNK την οποίαν συνάδελφος επιχειρήσις εξαγγέλλει ότι μέλλει αβτη πρώτην έν 'Ελλάδι να εφαρμόσῃ επί των υφασμάτων της, εφαρμόζεται υπό ήμῶν ἀπό του έτους 1928 και εις αὐτήν οφείλεται ο λόγος ότι τά υφάσματά μας οβει μαζεύουν ούτε τσαλακώσουν, αποκτήσαντα ούτω την άμέριστον και άνεπιφύλακτον έμπιστοσύνην και εκτίμησιν της πολυπληθοσ ήμῶν πελατείασ.

**ΑΝ. ΕΛΛ. ΕΤ. ΧΗΜ. ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ:**

Πλατεία Μητροπόλεως. Τηλέφωνον 90-145

Εμπορική Δ/σις και 'Εργοστάσια : ένΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΟΝΑ)
'Αριθμόσ Τηλεφώνου: 40 351

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ : 'Υαλοπίνακες : Κοινοί, Διαμαντέ, 'Αδιαφανείσ (Μάτ) και Λείασ 'Επιφανείασ. 'Υάλινα είδη Οικοδομῶν : Φωταγωγοί, Τούβλα, Πλακάκια, Κέραμοι.

**ΕΘΝΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841**

Κεφάλαια Μετοχικά και 'Αποθεματικά Δραχ. 1.205.000.000
Καταθέσεισ (ιῆ 30 'Ιουνίου 1941) » 11.975.000.000

Κεντοικόν Κατάστημα έν 'Αθήναισ

Υποκαταστήματα και Πρακτορεία εις ὄλην την 'Ελλάδα

'Η 'Εθνική Τράπεζα της 'Ελλάδοσ εκτελεί πάσης φύσει ως τραπεζικήσ εργασίασ και υπό εξαίρετικῶσ συμφέροντασ ὁρουσ. Δέχεται δε καταθέσεισ εις δραχμάσ (εισ πρώτην ζήτησιν, επί προθεσμίασ, Διαρκείσ και ταμειουτηρίου) με λίαν ευνοϊκά έπιτόκια.

Ειδικά και εύκολά και συμφέροντασ ὁροι δια τά έμβάσματκ και γενικῶσ τάσ μετό της 'Ελλάδοσ συναλλαγῶσ των έν τη άλλοδαπή 'Ελλήνων. 'Η 'Εθνική Τράπεζα διατηρεί πλήρησ δίκτυον άνταποκριτών εις ὄλασ τάσ χώρασ του έξωτερικοσ, είναι δε άνταποκριτήσ έν 'Ελλάδι των μεγαλητέρων ξένων τραπεζῶν.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΤΖΙΑΚΗ

3 'Οδός Θη.έωσ — 'Αθήναισ

ΧΑΡΑΚΤΙΚΗ

Μετάλλεισ άνέγλυφα δια βραβεύα άγώνων κ.λ.π.

Σήματα συλλογῶν μετά σμάλτου και άνευ.

Χίροξικ έπί χαλυβ.σ και ανοξ. τίσ μετάλλου και διακόσμησησ.

ΧΡΥΣΟΧΟΪΑ

Είσομήματα τέχνησ εκ Ηλεκτίνησ, χρουσοσ

Ειδική επεξεργασία

Κοσμημάτων σμάλτου εις ὄλουσ τουσ χρωματισμού.

ΑΝΩΝ. ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡ. ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ : ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ('Οδός Κοραή 1) — ΤΗΛΕΦ. 22 475

Μεταλλεία Νικελίου έν Λαρίμνη Λοκρίδοσ
» Χρωμιούχοσ Σιδήρου έν Λαρίμνη και Λουτσιῶ (Λοκρίδοσ) Λευκαλίθου έν Εύβοία

